

Volontiranje

PRILIKA ZA NOVE KOMPETENCIJE

VODIČ KROZ
INKLUZIVNO
VOLONTIRANJE
ZA ORGANIZATORE
VOLONTIRANJA

Volontiranje – prilika za nove kompetencije

Ulaganje u budućnost

Europska unija

www.strukturnifondovi.hr

Projekt sufinanciraju Europska unija iz Europskog socijalnog fonda
i Ured za udruge Vlade RH.

- posredničko tijelo razine 1; Ministarstvo socijalne politike i mladih; www.mspm.hr; info-fondovi@mspm.hr
- posredničko tijelo razine 2; Hrvatski zavod za zapošljavanje; www.esf.hr; www.hzz.hr; cesdfc@hzz.hr

Nositelj

Volonterski Centar Osijek

Partner

Udruga „MI“ – Split

Partner

Volonterski Centar Zagreb

Partner

Udruga za razvoj civilnog društva SMART

Partner

Autonomni centar – ACT

Lorenza Jagera 12
31000 Osijek
www.vcos.hr
Tel. 031 211 306
Fax. 031 200 457

Sinjska 7
21000 Split
www.udruga-mi.hr
Tel. 021 329 130
Fax. 021 329 131

Ilica 29
10000 Zagreb
www.vcz.hr
Tel. 01 3013 058
Fax. 01 3013 736

Blaža Polića 2/4
51000 Rijeka
www.smart.hr
Tel. 051 332 750
Fax. 051 320 792

Dr. Ivana Novaka 38
40000 Čakovec
<http://actnow.hr/>
Tel. 040 390 047
Fax. 040 390 048

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Volonterskog centra Osijek.

Volontiranje

PRILIKA ZA NOVE KOMPETENCIJE

VODIČ KROZ

INKLUZIVNO

VOLONTIRANJE

ZA ORGANIZATORE

VOLONTIRANJA

Impressum

IZDAVAČI

Volonterski centar Osijek, Hrvatska mreža volonterskih centara

AUTORICE

Jelena Kamenko, Mirta Kovačević, Lejla Šehić Relić (Volonterski centar Osijek)

UREDNIŠTVO

Volonterski centar Osijek, Volonterski centar Zagreb,
Udruga za razvoj civilnog društva SMART Rijeka, Udruga „MI“ Split,
Autonomni centar – ACT, Čakovec

NAKLADA

250 komada

LEKTURA

Mirta Kovačević, Volonterski centar Osijek

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I TISAK

Udruga za medijsko i multimedijalno kreativno tehničko, umjetničko
i autorsko izražavanje „HEDGEHOG PERFECTIONS“ iz Osijeka

Osijek, svibanj 2016.

ISBN

978-953-56773-1-4

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Gradske
i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 140428059

Sadržaj

I. UVOD	7
II. NEKOLIKO RIJEČI O VOLONTERSTVU	13
III. INKLUSIVNO VOLONTIRANJE	19
Koncept inkluzivnog volontiranja	20
Razvoj inkluzivnog volontiranja u Hrvatskoj	23
Dobrobiti inkluzivnog volontiranja	26
Izazovi u inkluzivnom volontiranju	29
IV. RAZVOJ INKLUSIVNIH VOLONTERSKIH PROGRAMA	35
Preduvjeti za razvoj inkluzivnih volonterskih programa	35
V. UPRAVLJANJE VOLONTERIMA	45
Planiranje inkluzivnog volonterskog programa	45
Uloga koordinatora volontera	53
Odgovarajuća volonterska pozicija	56
Pronalaženje volontera	63
Uključivanje volontera i priprema za volontiranje	66
Podrška volonterima	73
VI. VREDNOVANJE VOLONTIRANJA NA TRŽIŠTU RADA	77
POJMOVNIK	96
POPIS KORIŠTENE LITERATURE	98

Najmanji čin
ljubaznosti
vrijedi više od
najvećih namjera.

OSCAR WILDE

Ne možemo živjeti
samo za sebe.

Tisuću niti povezuje
nas s ljudima koji nas
okružuju.

HERMAN MELVILL

Dobročinstvo je
jedino blago koje se
povećava dijeljenjem.

CESARE CANTÙ

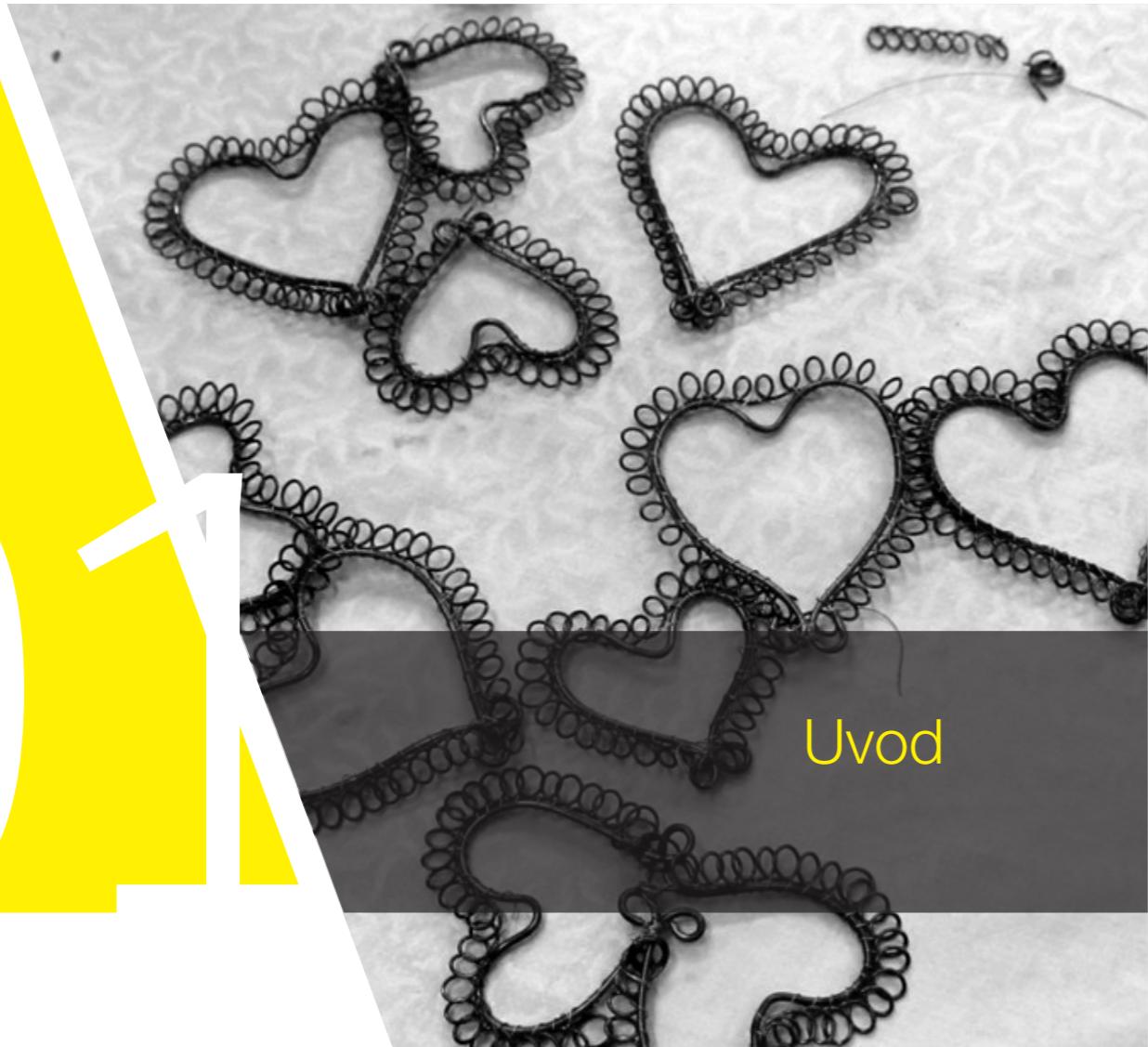
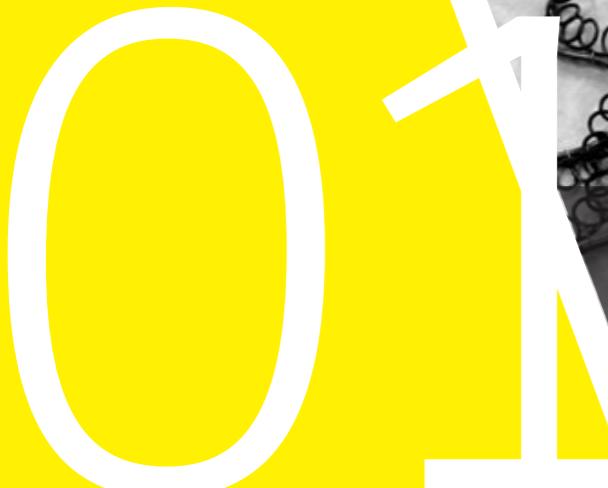
“ Iako sam do početka ovog projekta imala određenog iskustva u radu s osobama s invaliditetom (slijepim i slabovidnim osobama, točnije), svejedno sam ovom iskustvu pristupila s oprezom. Međutim, od prvog dana bilo mi je jasno da ona, bez obzira na poteškoće koje joj invaliditet nosi, može sve što poželi, na ovaj ili onaj način.

Ono što ću ponijeti sa sobom iz ovog iskustva osjećaj je ponosa i čiste sreće koji me ne napušta već mjesecima, otkako pratim Mateu i gledam ju kako izlazi iz svoje ‘comfort’ zone, kako se otvara ne samo svima nama u uredu, već i korisnicima s kojima surađuje. Iz moje perspektive, ciljevi projekta su ne samo ostvareni, već su i nadmašeni budući da Matea ne samo da razvija postojeće i stječe nove vještine, već i sama postaje svjesna svojih sposobnosti i kvaliteta. Jednako, gradi stav koji će joj biti od velike koristi pri budućoj potrazi za poslom.

Iskreno, ne znam koja je od nas dvije više dobila ovom suradnjom. Matea je definitivno usavršila vještine koje će joj biti od koristi na tržištu rada, a ja se osjećam privilegiranom što sam imala priliku biti dijelom njezine priče. Bogatstvo ovakvih projekata koji stvaraju šanse za pojedince koje društvo ponekad ignorira je, osim u očitim bonusima, također i razbijanju predrasuda, širenju pozitivnih vibracija i stvaranju nešto pozitivnije budućnosti, korak po korak.

TIJANA TEŠIJA
KOORDINATORICA VOLONTERA
“MI” – CENTAR ZA POMOĆ I NJEGU

I. Uvod

Uvod

Inkluzivno volontiranje relativno je nov pojam, a na njegovu su razvoju u posljednjih nekoliko godina intenzivno radili i volonterski centri u Hrvatskoj. Ovim vodičem upravo smo htjeli sažeti naša iskustva, znanja i praksu u razvoju inkluzivnih volonterskih programa i uključivanju skupina u riziku od socijalne isključenosti u volontiranje. Vodič je namijenjen izgradnji i jačanju kapaciteta neprofitnih organizacija za razvoj inkluzivnih volonterskih programa, podizanju svijesti o volontiranju ranjivih skupina u društvu te stvaranju novih prilika za njihovo volontiranje. On pruža organizatorima volontiranja informacije i korisne alate pri postavljanju ili razvoju inkluzivnih volonterskih programa. Također, može poslužiti i ostalim zaposlenicima i volonterima u organizacijama kao izvor dodatnih informacija o volontiranju ranije spomenutih skupina. Vodič je namijenjen i organizacijama koje već rade s ovim skupinama kao korisnicima njihovih usluga kako bi ih mogli potaknuti na uključivanje u volonterske aktivnosti te im na taj način omogućiti prvi korak u aktivnijoj ulozi u društvu.

Veliki broj građana svakodnevno čini promjene u svojim zajednicama volontirajući u različitim neprofitnim organizacijama. Također, sve veći broj osoba iz skupina društva koje su u riziku od socijalne isključenosti traži načine na koje mogu biti uključeni u aktivnosti u zajednici te postati aktivniji članovi društva.

Volontiranje u zajednici predstavlja koristan alat koji potiče socijalno osnaživanje pojedinaca, stvaranje ozračja u kojem vlada povjerenje, usvajanje novih znanja i vještina za sve pripadnike zajednice. Ono predstavlja način na koji članovi zajednice mogu sudjelovati u aktivnostima u području koje ih zanima, steći vrijedno profesionalno iskustvo te razviti svoje talente. Volontiranje predstavlja nove mogućnosti svim članovima zajednice, uključujući i osobe iz skupina u riziku od socijalne isključenosti.

Svakodnevno se u našim zajednicama susrećemo s osobama koje imaju neki oblik invaliditeta ili pripadaju nekim drugim ranjivim skupinama, a sa starenjem društva raste i broj onih izvan tržišta

rada koji pokušavaju naći načine na koje će se uključiti u svoje lokalne zajednice te biti aktivniji članovi društva. U tom smislu neprofitne organizacije trebaju pokazati svoju prilagodljivost i društvenu odgovornost razvijajući svoje volonterske programe u smjeru inkluzivnosti, a osobito uključivanjem volontera iz ranije spomenutih skupina. Razvijajući inkluzivne volonterske programe koji uključuju osobe iz skupina u riziku od socijalne isključenosti, neprofitne organizacije ne samo da pružaju nove prilike za potencijalne volontere, već i svojim korisnicima te široj zajednici.

Za razvoj inkluzivnih volonterskih programa važan je već postojeći i učinkovit sustav menadžmenta volontera. Ponekad je dovoljno unijeti samo jednostavne izmjene u volonterskom programu ili volonterskim pozicijama kako bismo cijeli program učinili dostupnijim. Mnoge prepreke uključivanju ranije spomenutih skupina mogu biti savladane s jednostavnim, praktičnim i učinkovitim rješenjima. Stoga ovaj vodič omogućuje fleksibilnost organizacija u modificiranju ili promjeni dijelova već postojećih volonterskih programa kako bi oni bili inkluzivniji. Vodič ne razlaže detaljno svaki korak ciklusa menadžmenta volontera i ne može poslužiti za postavljanje učinkovitih volonterskih programa općenito. Za tu svrhu volonterski su centri već izdali nekoliko priručnika navedenih u popisu korištene literature. Ovaj vodič može vam poslužiti kao nadogradnja na postojeće volonterske programe koje želite učiniti inkluzivnijima. U tom smislu, kroz vodič se stavlja naglasak na specifičnosti u radu s volonterima koji imaju neki oblik invaliditeta ili poteškoću u pojedinim koracima ciklusa menadžmenta volontera. Ovo se ponajprije odnosi na dijelove vezane uz planiranje, izradu opisa volonterskih pozicija, pronalaženje, uključivanje, orientaciju, edukaciju, komunikaciju i podršku volonterima iz skupina u riziku od socijalne isključenosti.

Također, budući da je ovaj vodič nastao kao rezultat zajedničkog rada volonterskih centara, a usmjerен je na razvoj inkluzivnog volontiranja osoba s invaliditetom i osoba s intelektualnim poteškoćama, u pojedinim dijelovima donosimo vam i konkretnе smjernice i preporuke za rad s osobama s invaliditetom, osobama s oštećenjima vida i sluha te osobama s intelektualnim poteškoćama.

Mnogi volonteri iz prethodno navedenih skupina razlikuju se u vrsti podrške koju trebaju, kao i vremenu koje imaju na raspolaganju, ovisno o njihovim vlastitim potrebama. Stoga neprofitne

organizacije trebaju biti usmjerene na razvoj fleksibilnih volonterskih programa kako bi zadovoljile potrebe svojih volontera.

Potrebe volontera iz ovih skupina usmjerene su i na razvoj kompetencija korisnih za povećanje njihove zapošljivosti, stoga vas u zadnjem poglavljtu vodimo i kroz način praćenja kompetencija stečenih kroz volontiranje osoba iz skupina u riziku od socijalne isključenosti te kroz vrednovanje volonterstva na tržištu rada.

U nastavku vodiča koristi se izraz volonteri. Ukoliko se ne spominje specifično navedena skupina, ovaj izraz odnosi se na osobe s invaliditetom te osobe s intelektualnim poteškoćama.

Iskreno vjerujemo kako će vas ovaj vodič prije svega motivirati za uključivanje ovih skupina u volontiranje te na razvoj inkluzivnih volonterskih programa koji će kasnije poslužiti kao primjeri dobre prakse razvoja inkluzivnog volontiranja.

Nesebične
i plemenite akcije
najblistavije
su stranice biografije
naših duša.

DAVID THOMAS

Uvijek je dobro
vrijeme da bi se
činilo dobro.

MARTIN LUTHER KING

SVETLANA STOJANOVIĆ
KOORDINATORICA VOLONTERA
UDRUGA CEREBRALNE PARALIZE

“ Drago mi je da je u sklopu projekta Volontiranje – prilika za nove kompetencije dana mogućnost osobama s invaliditetom da volontiraju. Naša organizacija primila je jednog volontera Ivana Stefanovića, a u planu nam je i ubuduće primati volontere s invaliditetom jer se na ovom primjeru to pokazalo vrlo učinkovitim.

Sjećam se kako sam tijekom Ivanova volonterskog angažmana otkrila njegove afinitete za koje do tada nisam znala pa sam ga uputila na literarnu radionicu Udruge s koje je Ivan izvijestio poput pravog novinara. Napisao je tekst, fotografirao je radionicu i sve to objavio na Facebooku Udruge. Ipak, kada Ivan volontira, kao koordinatorica maksimalno mu se posvetim i uvijek sam mu na raspolaganju.

“ S obzirom na to da sam sudjelovala na edukaciji Volontiranje – prilika za nove kompetencije, dobila sam priliku volontirati u svojoj udruzi Društvo distrofičara cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Čakovec. Prošla sam različite segmente volontiranja, od pisanja članaka, do pomaganja pri uređivanju glasila našeg Društva i rada s djecom.

Najdraži dio volontiranja bilo mi je druženje i pomaganje djeci pri učenju, to me je jednostavno ispunilo. To su djeca školske i predškolske dobi s različitim invaliditetom. Od prvog dolaska u njihov dom osjećala sam se dobrodošlo i prihvaćeno. Ne samo da sam kliknula s njima, nego su oni mene ispunili sa svojom iskrenošću, spontanošću u kojoj nije bilo ni trunke zlobe. Pomoću njih sam se opet na trenutke vratila u djetinjstvo.

Ovo volontiranje pomoglo mi je da ispunim samu sebe, da se osjećam korisno i prvenstveno zadovoljna samom sobom. Drago mi je da je ovakvim projektom osobama s invaliditetom, kao što sam ja, omogućeno da dobiju priliku volontirati.

Nadam se da će i ubuduće biti takvih projekata gdje će osobe s invaliditetom imati mogućnosti volontirati.

MIHAELA KRAJAČIĆ
VOLONTERKA DRUŠTVA
DISTROFIČARA CEREBRALNE
I DJEČJE PARALIZE I OSTALIH
TJELESNIH INVALIDA ČAKOVEC

II. Nekoliko riječi o volonterstvu

Volontiranje je jedan od najsnažnijih elemenata koji doprinose razvoju i oblikuju demokratske promjene u svakom suvremenom društvu. Ujedno je i osnova koja omogućuje građanima uključivanje u društvene procese. Davanjem svog slobodnog vremena, znanja i iskustva, entuzijazma i energije, građani značajno doprinose razvoju svoje zajednice i društva u cjelini. Volontiranje osnažuje pojedince, izgrađuje osjećaj solidarnosti, potiče na sudjelovanje, štiti ranjive skupine od ekonomskih, društvenih i političkih marginalizacija i ima potencijal kohezivnog elementa u društvu¹.

Prema izvješću Gospodarskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih naroda, volontiranje je i navika srca i građanska vrlina.

U svijetu je volontiranje definirano na različite načine, ovisno o tradiciji, socijalnom, kulturnom, političkom kontekstu u kojem se određeno društvo nalazi. No u zemljama razvijenih demokracija razumijevanje volontiranja ima neka zajednička obilježja i ono se shvaća kao aktivnost koja se poduzima:

- slobodnom voljom pojedinca te osobnim izborom i motivacijom,
- bez želje za finansijskom dobiti,
- u organiziranom okruženju,
- u želji da se pomogne drugim osobama i društvu u cjelini pridonoseći zajedničkim vrijednostima bez osobnih interesa².

U posljednjem desetljeću volontiranje je prepoznato kao aktivnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja dovodi do poboljšanja kvalitete života, izgradnje socijalnog kapitala, osobnog razvoja, aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te razvoja humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva³.

1 Etički kodeks volontera, NN 55/08

2 Iz Manifesta za volonterstvo u EU, Europski volonterski centar, 2006.

3 Iz Zakona o volonterstvu, NN 58/07, 22/13

U Hrvatskoj je volontiranje uređeno Zakonom o volonterstvu prema kojem je ono definirano kao „...dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za zajedničku dobrobit ... bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi⁴.“

Volontiranje je u Hrvatskoj omogućeno svim osobama na načelu jednakih mogućnosti za sve.

Sukladno Zakonu o volonterstvu volontiranje mogu organizirati neprofitne organizacije različitih profila: udruge, zaklade, fondacije, javne ustanove, državna tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te druge neprofitne pravne osobe. Izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu organiziranje volontiranja omogućeno je i u ustanovama kojima je osnivač fizička osoba, no samo u dijelu neprofitnih aktivnosti.

Volontiranje je jedan od načina na koji pojedinci snagom vlastite inicijative mogu doprinijeti stvaranju pozitivnih promjena u društvu. Pojedinci volontiraju iz različitih razloga. Netko volontira u želji da pomogne onima kojima je pomoći zaista potrebna i da svoj doprinos u zajednici u kojoj živi. Netko želi pomoći određenoj organizaciji, netko ima višak slobodnog vremena koji želi korisno iskoristiti, želi proširiti socijalnu mrežu, uspostaviti nove kontakte... Jedan od motiva za volontiranje svakako može biti i stjecanje ili unaprjeđivanje vrijednoga profesionalnog iskustva, razvijanje novih znanja i vještina koje se mogu upotrijebiti na tržištu rada. Iz bilo kojeg razloga da se pojedinac kroz volonterski angažman uključuje, volontiranjem se ostvaruju vlastiti potencijali i samoaktualizacija te se doprinosi razvoju zdravih zajednica.

Volontiranje u sebi sadržava moć osnaživanja pojedinca prema većoj samouverenosti, osjećaju osobnog postignuća, nove profesionalne inspiracije i još puno toga. Upravo stoga, volontiranje posebno može koristiti pripadnicima onih skupina u društvu koji su tradicionalno bili primatelji volonterskih usluga. Pojedinci koji imaju otežanu početnu poziciju za aktivno uključivanje u radno i društveno okruženje, kao što su dugotrajno nezaposleni, osobe s invaliditetom, bivši ovisnici, beskućnici,

bivši osuđenici, žrtve zlostavljanja i drugi, upravo volontiranjem mogu značajno unaprijediti svoj društveni status. Najznačajnija dobrobit za svakoga tko se nalazi u situaciji djelomične ili potpune društvene izoliranosti jest upravo stjecanje osjećaja korisnosti i pripadanja zajednici kao rezultat angažmana za opće dobro.

MIHAEL SKERT
VOLONTER U UDRAZI OSOBA
S INVALIDITETOM LOCO-MOTO

MARTINA KUKRUZOVIĆ
VOLONTERKA U UDRAZI ZA OSOBE
S INTELEKTUALnim TEŠKOĆAMA
„JAGLAC“

“ Volontiram jer volim pomoći drugima u društvu i osjećam se korisno. Kroz volontiranje sam naučio neke nove vještine koje će mi koristiti dalje u životu. ”

“ Za mene volontiranje znači stjecanje znanja i novih vještina. Volontiram već duže vremena u Jaglacu, volim raditi i nešto naučiti. Rado pomažem našim korisnicima, spremam Jaglac i idem u knjižnicu. Volim se družiti. Nastavila bih i dalje volontirati u Jaglacu. Volontiranje je za mene užitak! ”

“ U sklopu projekta Volontiranje – prilika za nove kompetencije i ja sam dobila novu priliku – raditi kao koordinator volontera. To je moje prvo iskustvo rada kao koordinatora općenito, pa tako i kao koordinatora osobama s invaliditetom. Imala sam prednost u tome da radim u Udrži za osobe s invaliditetom, tako da mi tematika nije strana, no ipak mi je bio izazov raditi na toj poziciji u sklopu ovog projekta. U početku me malo zabrinjavala činjenica što volonterku ne poznajem od ranije, no isto se nije pokazalo kao problem. S obzirom na to da je bilo dogovorenog da će dolaziti jednom tjedno po pet sati, brzo smo se uhodale, a volonterka je vrlo rado i odgovorno odrađivala povjerene joj zadatke. Raditi kao koordinator jedno mi je vrlo lijepo i dragocjeno iskustvo. Stekla sam nova znanja kroz same edukacije i pripreme, upoznala sam nove i interesantne ljude, a i radim nešto novo.

”

MARIJA HUZJAK, MAG. SOC. RADA
KOORDINATORICA VOLONTERA
UDRUGA „LUDBREŠKO SUNCE“

III. Inkluzivno volontiranje

Inkluzivno volontiranje naslanja se na koncept socijalne inkluzije koji podrazumijeva proces uključivanja osoba iz društvenih skupina u riziku od socijalne isključenosti u aktivno i ravnopravno sudjelovanje u društvenom, kulturnom, ekonomskom i pravno-političkom životu. Socijalna inkluzija obuhvaća i dostizanje životnog standarda koje je prihvatljivo u pojedinom društvu u kojem ove osobe žive. Ona omogućuje sudjelovanje građana u donošenju odluka što utječe na njihove živote i ostvarivanje njihovih prava i sloboda.

Jedno od temeljnih ljudskih prava i sloboda upravo je i volontiranje te kao takvo omogućuje i sudjelovanje osoba s invaliditetom ili poteškoćama u društvu kroz razvoj inkluzivnih volonterskih programa.

“ Imam 35 godina. U invalidskoj mirovini sam od 2011. godine. Po zanimanju sam autoelektričar. S obzirom na moje probleme s vidom, nisam više mogao obavljati poslove koje je struka zahtijevala. 2014. godine uključio sam se u Udrugu slijepih Međimurske županije gdje sam saznao više o mogućnostima volontiranja. U 2015. aktivnije sam se uključio u različite volonterske programe. Utjecaj volontiranja na mene djeluje pozitivno jer dobivam lijepa iskustva, upoznajem nove ljude i dobivam nove mogućnosti za daljnje volontiranje. Volontirao sam tijekom manifestacije Porcijunkulovo na štandu u Čakovcu, kao i tijekom održavanja Festivala starijih osoba u Nedelišću. Redovno volontiram na različitim aktivnostima koje organizira Udruga slijepih Međimurske županije, a također dežuram na tzv. Info-točki u organizaciji Saveza udruga osoba s invaliditetom Međimurske županije. Kroz volontiranje sam poboljšao svoje vještine komunikacije i suradnje s ljudima te su mi se poboljšale općenito socijalne vještine. Volontiranje i činiti dobro drugima ispunjava me i samim time veseli.”

DANIJEL SABOL
VOLONTER U
UDRUZI SLJEPIH
MEĐIMURSKE
ŽUPANIJE

KONCEPT INKLUZIVNOG VOLONTIRANJA

Volontiranje, kao društveni fenomen, u prvom je redu usmjereni na zadovoljavanje potreba određenih skupina u društvu, smanjenje siromaštva, brigu o zdravlju, ljudska prava, ali i na prevladavanje socijalne isključenosti. Upravo posljednje moguće je ostvariti uključivanjem osoba iz društvenih skupina koje su u riziku od socijalne isključenosti, kao što su osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposlene osobe, pripadnici nacionalnih manjina, bivši ovisnici, beskućnici i drugi, u aktivnosti od opće koristi za društvo kroz volonterski angažman.

Volontiranje predstavlja pozitivan način na koji članovi zajednice mogu sudjelovati i dati svoj doprinos aktivnostima koje se provode u zajednici. Ono poštije ljudska prava, dostojanstvo, kulturu i jednakost te pruža mogućnost za razvoj novih znanja i vještina.

Osobama iz društvenih skupina u riziku od socijalne isključenosti volontiranje omogućuje osnaživanje, razvoj samopoštovanja, osjećaj osobnog postignuća, stjecanje vrijednih vještina te integraciju/reintegraciju u društvo i podizanje zapošljivosti. Tradicionalno, takve su osobe bile primatelji socijalnih usluga i korisnici volonterskih aktivnosti, no u novije vrijeme sve se više ističu vrijednosti, znanja i vještine koje one mogu unijeti u svaki volonterski program i organizaciju te se naći u ulozi davatelja i doprinositelja zajednici. Upravo promjenom takve paradigme događa se inkluzivno volontiranje koje omogućuje dostupnost volontiranja svima onima koji iz različitih razloga imaju smanjene mogućnosti uključiti se u redovno volontiranje.

Inkluzivno volontiranje odnosi se na mogućnosti volontiranja dostupne svim ljudima bez obzira na njihovu dob, kulturu, rod, seksualnu orientaciju, nacionalnost, vjeroispovijest, socijalni status ili invalidnost.

Inkluzivno volontiranje jedan je od puteva prema smanjenju socijalne isključenosti osoba s invaliditetom, koje su zbog svoje posebnosti u razvoju nerijetko isključene, te prilici za aktivnu participaciju u društvu. Osobe različitih mogućnosti dijele identične razloge i motivaciju za volontiranjem. Oni žele naučiti nešto novo, steći nove vještine, proširiti mrežu kontakata u zajednici, dati doprinos zajednici u kojoj žive te graditi svoje samopoštovanje i samopouzdanje u inkluzivnom okruženju.

Volonteri koji imaju neki oblik invaliditeta ili poteškoću kroz dugoročno i kontinuirano volontiranje mogu se uključiti u razne aktivnosti neprofitnih organizacija stječući i osnažujući svoje socijalne kompetencije, profesionalno iskustvo te istovremeno jačajući ulogu organizacije koja provodi inkluzivne volonterske programe u zajednici.

Inkluzivni volonterski programi izvrsna su prilika za osvježenje u našim organizacijama, ciljaju na šire društvene skupine te ostvaruju pozitivan utjecaj na društvo u kojem živimo.

Dosadašnja praksa u Europi pokazala je da postoje tri najčešća tipa inkluzivnih volonterskih programa:

1. Projekti i programi usmjereni specifičnim skupinama u riziku od socijalne isključenosti (npr. beskućnici, migranti, osobe s invaliditetom, nezaposlene osobe i osobe sa psihičkim poteškoćama, itd.).
2. Volontiranje bivših korisnika onih organizacija koje su u svom radu orientirane na ranjive skupine društva (npr. slijepa osoba koja je bila korisnica organizacije usmjerene na pružanje pomoći osobama s oštećenjima vida i koja je postala volonter u toj organizaciji; korisnik usluga dnevnog boravka za osobe sa psihičkim poteškoćama koji ima specifične vještine i koji je počeo tu volontirati kako bi pomogao ostalima).
3. Pojedinačno uključivanje osoba u riziku od socijalne isključenosti u volonterske programe drugih organizacija.

Volontiranje bivših korisnika onih organizacija koje su u svom radu orientirane na ranjive skupine društva češći je oblik volontiranja od uključivanja u volonterske aktivnosti drugih organizacija u zajednici. Jedan od razloga tomu krije se u činjenici da te osobe zbog svoje neaktivnosti često ne znaju za mogućnosti u zajednici koje se nude. Pored toga potreban im je i poticaj te se najčešće događa da osobe koje su korisnici volonterskih usluga prijeđu u ulogu pružatelja usluga, odnosno ulogu volontera. Oni najčešće kao primjer vide druge volontere iz zajednice koje organizacija uključuje u svoj volonterski program kako bi svojim doprinosom poboljšali kvalitetu života korisnika. Stoga najčešće volontiraju za zagovaračke organizacije ili organizacije koje pružaju usluge takvim društvenim skupinama.

Primjeri pojedinaca iz skupina u riziku od socijalne isključenosti koji su se pridružili organizacija-ma bez ikakve prethodne veze s njima ili bez odnosa korisnik – pružatelj usluge su najrjeđi. Ipak, i ti rijetki primjeri služe kao dokaz da su takve situacije moguće i mogle bi se događati češće. Ovo naravno ne implicira da su prva dva primjera manje vrijedna.

Važno je shvatiti da i svaki potencijalni volonter iz ovih skupina ima određene kvalitete, znanja i vještine koje može pružiti korisnicima, organizaciji pa i zajednici te mu je potrebno osigurati jednakе mogućnosti uključivanja u volonterske programe, bilo organizacije čiji je član, bilo druge organizacije u zajednici.

“ Kao koordinatorica volontera u našoj Udrudi od 2012. g. mogu reći da smo uvijek bili otvoreni za inkluzivno volontiranje jer smo i prije uključivali osobe s invaliditetom. Ono što je na neki način novo za mene je da je naša korisnica Martina Kukuruzović postala službeno i naša prva volonterka i korisnica Udruge Jaglac. (Naši korisnici inače sudjeluju u svim aktivnostima poludnevnog boravka u skladu sa svojim mogućnostima.) Kako je Martina odlazila na edukacije i predstavljena je našim korisnicima i volonterima kao naša prava volonterka što joj je dalo ‘krila’ i podiglo nivo njezinog samopoštovanja, ostalim korisnicima to je postao poticaj jer i oni također žele biti volonteri. Menadžment volontera u ovom slučaju zahtijeva individualizirani pristup što svakome daje priliku ne da samo primi pomoć i podršku, već da ju također pruži drugima koji ju trebaju. U radu s osobama s invaliditetom naučila sam da kada im damo samo malu priliku da pokažu što znaju i mogu, oni to neizmjerno cijene i daju sve od sebe da opravdaju to ukazano povjerenje. Raduju se svakom svom najmanjem uspjehu i pohvali koju prime jer su naučili cijeniti male stvari u životu! ”

LIDIJA STOJKOVIĆ
KOORDINATORICA VOLONTERA
UDRUGA ZA OSOBE S INTELEKTUALNIM
TEŠKOĆAMA „JAGLAC“

“ U volontiranje sam se uključila preko Zavoda za zapošljavanje, tamo je Udruga tjelesnih invalida Međimurja održala motivacijski sastanak. I tako je počela moja priča o volontiranju, preko njih sam se uključila u razne aktivnosti (Porcijunkulovo, Prijatelji, Javna tribina). Aktivno volontiram u raznim drugim udrugama. U zadnje vrijeme volontiram na Info-točki. Na mene volontiranje utječe pozitivno, upoznajem nove ljude i stječem nova lijepa priateljstva. Kroz volontiranje stječem odgovornost, komunikativnost. Dobit volontiranja za mene je osmijeh i lijepa riječ. Volontiranje me ispunjava i čini sretnom. ”

RAZVOJ INKLUZIVNOG VOLONTIRANJA U HRVATSKOJ

U posljednje vrijeme inkluzivno volontiranje kao koncept i kod nas dobiva veći značaj te sve više postaje sastavni dio strategija posvećenih prevladavanju socijalne isključenosti. U Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine pronalaze se mjere koje potiču razvijanje volonterskih programa u organizacijama/ustanovama pružateljima socijalnih usluga koje podrazumijevaju i aktivnost izgradnje kapaciteta za razvoj programa inkluzivnog volontiranja.

Potreba za snažnjijim razvojem inkluzivnog volontiranja u Hrvatskoj potaknula je i uvođenje načela inkluzivnog volontiranja u Zakon o volonterstvu 2013. godine. U njemu se propisuju odredbe koje obvezuju organizatore volontiranja da osobitu pozornost posvete osiguranju jednakih uvjeta volontiranja, s posebnim naglaskom na pripadnike socijalno isključenih skupina stanovništva radi njihova socijalnog osnaživanja i uključivanja u društvo. Također se propisuje i obveza organizatora volontiranja da za volontere iz ovih skupina osiguraju adekvatnu pomoć i nadzor stručnih osoba.

SARA KRIŽARIĆ
VOLONTERKA
U UDRUZI
TJELESNIH
INVALIDA
MEĐIMURJA

NAČELO INKLUSIVNOG VOLONTIRANJA

ČLANAK 14. (NN 22/13)

1. Organizator volontiranja dužan je osobitu pozornost posvetiti osiguranju jednakih uvjeta volontiranja, s posebnim naglaskom na uključivanje pripadnika socijalno isključenih skupina stanovništva, a s ciljem njihova uključivanja u društvo i socijalnog osnaživanja.
2. U slučaju kada su volonteri pripadnici socijalno isključenih skupina stanovništva, organizator volontiranja dužan je osigurati adekvatnu pomoć i nadzor stručnih osoba.
3. Za osobe potpuno lišene poslovne sposobnosti te osobe koje su djelomično lišene poslovne sposobnosti, a volontiranje prelazi opseg poslovne sposobnosti volontera, ugovor o volontiranju sklapa skrbnik (zakonski zastupnik) u pisanim oblicima uz uvažavanje mišljenja volontera štitnika.
4. Osobe djelomično lišene poslovne sposobnosti kada volontiranje prelazi opseg njihove poslovne sposobnosti i osobe potpuno lišene poslovne sposobnosti mogu prestati obavljati volonterske aktivnosti u bilo kojem trenutku bez suglasnosti, ali uz znanje skrbnika.

I u prijedlogu Nacionalnog programa za razvoj volonterstva kojim će se dodatno afirmirati volontiranje kao horizontalna vrijednost te potaknuti daljnja izgradnja infrastrukture za razvoj volonterstva nalazi se mjera kojom se želi unaprijediti sustav podrške inkluzivnom volontiranju. Prepoznaje se potreba u podržavanju volonterskih programa koji promiču različitosti i uvođe nove inovativne oblike volontiranja. Provedbom navedenih programa, strategija i Zakona pristup volontiranju osobama s invaliditetom te poteškoćama trebao bi biti olakšan.

ETIČKI KODEKS VOLONTIRANJA

3. NAČELO ZABRANE DISKRIMINACIJE

Pravo na dobrovoljno davanje vremena, znanja, vještina te primanje volonterskih usluga imaju svi ljudi bez obzira na dob, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko i drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, naobrazbu, društveni položaj, bračno stanje, obiteljske obaveze, članstvo ili ne članstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće ili oboljele i druge osobne karakteristike, ako drugčije ne proizlazi iz prirode volonterskih aktivnosti.

KLAUDIJA KOZOL

VOLONTERKA U DRUŠTVU DISTROFIČARA
CEREBRALNE I DJEĆJE PARALIZE I OSTALIH
TJELESNIH INVALIDA ČAKOVEC

“ U sklopu projekta pod nazivom Volontiranje - prilika za nove kompetencije priključila sam se de-vetodnevnoj edukaciji i tako dobila priliku volontirati kod djece (u kući) s tjelesnim poteškoćama. Radi se o djeci vrtićke i osnovnoškolske dobi. Volontiranje se provodi dva puta tjedno po dva sata.

Moram reći da je rad s djecom jedan predivan zadatak, njihova su srca otvorena, ispunjena iskrenošću i jednostavnosću. Vrlo brzo se uklope i dobro surađuju, tako da je pisanje domaćih zadaća jedna lako ispunjavajuća obveza. Prilagodim se njihovim mogućnostima, i na taj ih način potičem da ispune svoje školske obvezu, i tu onda nema nikakvih problema. Dok s djecom vrtićke dobi uz igru i smijeh učimo brojati i pisati velika slova. Ponekad se stvarno iznenadim kako djeca vrlo intelligentno odreagiraju na postavljeni zadatak.

Kroz ovaj volonterski zadatak osjećam se ispunjeno i sretno, u meni se probude uspomene dječjih dana, te se tako i ja vratim u svoje djetinjstvo, ma makar samo na trenutak.

Preporuka svima: ukoliko ste u mogućnosti, a naročito osobama s invaliditetom, priključite se volontiranju, pokažite svoje sposobnosti pomažući nekome, tako ćete promijeniti svoju svakodnevnicu, upoznati nove ljude, i stići nova prijateljstva.

p.s. Bude li se opet provodio projekt o volontiranju, stojim Vam na raspolaganju.

Do nekog ponovnog susreta, SVAKO DOBRO!

DOBROBITI INKLUSIVNOG VOLONTIRANJA

Uključivanje osoba u riziku od socijalne isključenosti u volonterske programe u velikoj mjeri može donijeti mnoge dobrobiti samim volonterima, organizaciji, ali i zajednici. Volontiranje im omogućuje osobni razvoj i pomaže smanjiti socijalnu isključenost, dok organizacije uključivanjem volontera iz ovih skupina imaju priliku osnažiti svoju organizaciju i povećati njen ugled u zajednici.

Sljedeća lista sadrži dobrobiti inkluzivnog volontiranja koje su uobičajene za različite skupine, ali jednom kada prihvate inkluzivno volontiranje u vašoj organizaciji, otkrit ćete i druge dobrobiti.

DOBROBITI ZA VOLONTERE:

- Povećanje samopouzdanja i samopoštovanja
- Zadovoljstvo koje proizlazi iz pomaganja drugima
- Osjećaj korisnosti i pripadnosti
- Smanjenje osobne izolacije i širenje socijalne mreže
- Odmak od kretanja u uobičajenim krugovima
- Razvijanje novih znanja i vještina
- Stjecanje novih iskustava
- Razvijanje odgovornosti
- Stvoreni bolji izgledi za zapošljavanje
- Poboljšano psihičko i fizičko zdravlje
- Veća usredotočenost na vlastite kapacitete i mogućnosti
- Prilika za borbu protiv diskriminacije
- Pružanje pozitivnog primjera i nadahnuća drugima
- Smanjenje usamljenosti i isključenosti

korištenje francuskim i slavenskim jezicima, te razumijevanjem španjolskog i donekle portugalskog. Omogućila su mi veće otvaranje, te još oslobođanje što su mi u daleko većoj mjeri olakšala komunikaciju i povezivanje s drugim osobama, bilo invalidnim i drugim volonterima i profesionalcima raznih umjetničkih i drugih profesija.

Ima puno posla i toliko izazova da se gluhi kako tako oslobode, te steknu nešto samopouzdanja kako bi se mogli hrabrije ravnopravno uključiti u društvo. U tom smislu, toliko je važna permanentna edukacija na društvenoj razini preko javnih medija, kako bi se srušile barijere između tih međusobno zatvorenih društvenih skupina.

VLADAN KORDA

VOLONTER U UDRUZI ZA
PREVENCIJU STIGMATIZACIJE
I EDUKACIJU TEATROM

DOBROBITI ZA ORGANIZACIJE KOJE PROVODE INKLUSIVNE VOLONTERSKE PROGRAME:

- Stvaranje raznolikosti organizacije i programa koji odražava raznolikost zajednice
- Povećanje kapaciteta za ostvarivanje misije
- Razvijanje tolerancije te bolje razumijevanje različitosti i inkluzije među zaposlenima i drugim volonterima
- Stjecanje novih znanja, vještina i vrijednog iskustva kod zaposlenih i drugih volontera
- Mogućnost proširivanja usluga te kvalitetnije pružanje usluga u zajednici
- Bolja interakcija s korisnicima
- Povećanje ugleda u zajednici
- Mogućnost uključivanja osoba u volontiranje čije su vještine nedovoljno iskorištene
- Angažiranje osoba koje će biti posvećeni volonteri jer su obično suočene s izazovima zadržavanja plaćenog posla
- Kreiranje prilika za osobe koje također mogu doprinijeti zajednici, proširiti socijalnu mrežu te razviti vještine

“ Moja prva volonterska iskustva povezana su s UPSET-om, od prije osam godina. Takva volonterska iskustva u pozitivnom su smislu utjecala na mene s obzirom na to da sam otvorena i komunikativna osoba, bez zadrške o pristupu prema gluhim i čujućim (u smislu većeg društva) osobama. Govorim i pasivno koristim strane jezike, ponajviše aktivno engleski te donekle talijanski jezik, uz pasivno

- Pristup većoj grupi volontera (raznolike skupine volontera koja će ponuditi širi spektar vještina, ekspertize i motivacije)
- Povećane mogućnosti za razvoj partnerstava
- Zaposlenici i volonteri skloniji su uključiti se i ostati u organizaciji koja je inkluzivna i dobro upravlja različitošću
- Unaprjeđenje znanja, vještina i iskustava koordinatora volontera u organizaciji
- Dobar način za daljnju otvorenost prema volonterima iz skupina u riziku od socijalnog isključenja
- Prilika za postati vodeća organizacija po pitanju inkluzivnosti
- Iстicanje организациских vrijedности у практици
- Smanjenje socijalne isključenosti i povećanje inkluzije

TENA ANIĆ
KOORDINATORICA
VOLONTERA
UDRUGA DJECE I MLADIH
S POTEŠKOĆAMA U
RAZVOJU "ZVONO"

“ Provedba inkluzivnih volonterskih programa utjecala je na razvoj naše organizacije, na moj osobni razvoj te na razvoj naših članova koji sada još aktivnije sudjeluju u životu zajednice. Vidi se veliki napredak kod volontera, ne samo u praktičnom smislu. Njihov volonterski angažman utječe na razvoj samopouzdanja i razvoj pozitivne slike o sebi. Kao koordinatorici volontera posebno mi je zadovoljstvo bilo surađivati s volonterima uključenim u program inkluzivnog volontiranja. To je iskustvo pridonijelo i poboljšanju volonterskog programa Udruge Zvono koja poseban naglasak u svom radu stavlja na inkluzivno volontiranje. ”

DOBROBITI ZA ZAJEDNICU:

- Povećanje socijalnog kapitala
- Razvoj kulture integracije i poštivanje razlika
- Učinkovitije odgovaranje na potrebe u zajednici
- Bolja kvaliteta života

- Stvaranje aktivnijih građana
- Stvaranje novih vrijednosti
- Smanjenje predrasuda i diskriminacije
- Povezivanje i suradnja svih sektora društva kako bi se povećanjem dostupnih aktivnosti bolje zadovoljile potrebe osoba iz prethodno spomenutih društvenih skupina

RUŽICA MARIJIĆ
VOLONTERKA U UDRUZI
OSOBA S INVALIDITETOM
“LOCO-MOTO”

“ Volontiranje je za mene jedno zanimljivo, poučno i korisno iskustvo gdje sam naučila kako pomoći i biti korisna ljudima oko sebe. Zadovoljna sam, a nadam se da su i svi ostali zadovoljni sa mnom. ”

IZAZOVI U INKLUSIVNOM VOLONTIRANJU

Brojni su izazovi zbog kojih se osobe s invaliditetom ili poteškoćama češće ne uključuju u volonterske programe, a nalaze se u samim organizacijama. Koordinatori volontera u organizacijama koje nisu usmjereni na brigu o takvim skupinama često ih ne uključuju u volonterski program organizacije jer ne znaju kako im pristupiti i što treba uzeti u obzir u radu s njima te se boje da će utrošiti više vremena i energije za ostvarivanje manje učinkovitih rezultata. S druge strane, pripadnici tih skupina često imaju stav da volonterske aktivnosti nisu prikladne za njih i da možda ne bi bili prihvaćeni.

IZAZOVI ZA ORGANIZATORE VOLONTIRANJA:

- Negativni stavovi, stereotipi i predrasude koje postoje među zaposlenicima u organizaciji
- Otežan fizički pristup osobama koje imaju problem s mobilnošću i nedostatak finansijskih sredstava za uklanjanje prepreka
- Manjak ljudskih resursa
- Nepoznavanje specifičnih sredstava komunikacije za određene vrste invalidnosti (Brailleovo pismo, znakovni jezik...)
- Nedostatak iskustva u radu sa specifičnim ciljnim skupinama i posljedično strah od njihova uključivanja u volontiranje
- Zabrinutost da će rad s ovim volonterima biti teži i vremenski zahtjevniji
- Nedovoljno znanje o tomu koje bi volonterske pozicije bile prikladne za osobe iz navedenih skupina
- Fokusiranje na mogućnosti osobe, a ne na njihove nedostatke
- Strah od nepostizanja očekivanih rezultata

IZAZOVI ZA POTENCIJALNE VOLONTERE:

- Nepoznavanje pojma i značaja volontiranja
- Dojam o volontiranju kao o aktivnosti samo za određene skupine ljudi ili aktivnosti utemeljenoj na tradicionalnom modelu „pomagač i primatelj pomoći”, pri čemu „sposobni” pomažu osobama s invaliditetom ili poteškoćama
- Nedostatak informacija o mogućnostima volontiranja i otvorenim volonterskim pozicijama
- Nedostatak samopouzdanja
- Percepcija da ne bi bili prihvaćeni u organizaciji
- Nedostatak motivacije
- Prethodna negativna iskustva u pokušaju da postanu volonteri
- Otežan fizički pristup organizaciji
- Nedostatak svjesnosti u zajednici i organizacijama koje uključuju volontere o problemima i pitanjima s kojima se susreću osobe u riziku od socijalne isključenosti općenito što može često rezultirati i stereotipima
- Vrlo služben proces regrutacije koji volonteru daje dojam prijave za posao

- Strah da će tražiti previše od njih
- Strah od predrasuda
- Strah od gubitka socijalne pomoći
- Sporo ili nikakvo praćenje od strane organizacije
- Nemogućnost nadoknade troškova nastalih volontiranjem

KAKO SE NOSITI S IZAZOVIMA?

- Nastojte stvoriti mrežu organizacija u zajednici u kojoj možete razmjenjivati znanje i ideje i riješiti se straha od rada s ovim skupinama.
- Pokušajte smisliti inkluzivne načine oglašavanja raspoloživih volonterskih mogućnosti u vašoj organizaciji koristeći različite kanale koji će vam pomoći doći do osoba s invaliditetom ili poteškoćama (npr. distribucija plakata i letaka u lokalnoj zajednici koja bi obuhvatila mjesta kao što su poludnevni/dnevni boravci u zajednici, vjerski objekti, zdravstvene ustanove, knjižnice, poštanski uredi, željezničke postaje i dr.).
- Pokušajte koristiti inkluzivne slike i jezik u vašim promotivnim materijalima i materijalima za pronalaženje volontera, pobrinite se da oslikavaju različitost vaših volontera i koristite jednostavan i jasan jezik.
- Pokušajte uključiti vaše oglase u postojeće komunikacijske materijale drugih organizacija kao što su škole i centri u zajednici, a koji već rade s ovim skupinama (npr. bilten koji se dostavlja članovima skupina s invaliditetom).
- Uložite neko vrijeme u izgradnju odnosa s lokalnim organizacijama i neformalnim mrežama koje već rade sa skupinama u riziku od socijalne isključenosti i koje mogu pomoći vašim zaposlenicima u slučaju potrebe.
- Razmislite kako možete pomoći volonterima da se bolje pripreme za volontiranje (npr. održite dane otvorenih vrata, organizirajte edukaciju, dodijelite mentora novim volonterima koji možda trebaju više vremena za izgradnju povjerenja). Neki volonteri možda trebaju malo više pažnje i vremena pa je vrlo važno osigurati temeljiti uvod i postaviti jasna očekivanja za obje strane.
- Pokušajte pojednostaviti proces pronalaženja i uključivanja volontera, neka bude manje služben. Smanjite broj obrazaca koje treba popuniti i pazite na jezik kojim se služite (npr. radije pozovite nove volontere na neformalni razgovor, nego na službeni intervju). Istovremeno, po-

brinite se da imate jasne procedure i pravila o odabiru jer to pomaže transparentnosti procesa i osigurava da se svi osjećaju jednakо tretirani.

- Odvojite vrijeme za stvaranje inkluzivnog ozračja u organizaciji nudeći zaposlenicima i volonterima edukaciju o različitosti te razvijajući politike jednakih mogućnosti.
- Unaprijedite fizičku dostupnost volonterskog mesta (npr. osigurajte prijevoz ili troškove prijevoza, razmislite o stvaranju mogućnosti za online volontiranje).
- Usredotočite se na vještine i iskustva svakog volontera i razmislite kako možete uklopiti i prilagoditi volonterske pozicije njihovim sposobnostima.
- Osigurajte vašim volonterima smislenu podršku (npr. odgovarajuću obuku, vršnjačku podršku i trajnu superviziju), ponudite različite mogućnosti izbora i osigurajte putne troškove.
- Osigurajte smislenu podršku koordinatorima volontera ako rade s volontерima iz ovih skupina, uključujući superviziju ili konzultacije sa stručnjacima koji rade s određenim ciljnim skupinama.
- Ako je moguće, podijelite svoja iskustva o inkluzivnosti u volontiranju s drugim organizacijama kako biste im pomogli u prihvaćanju različitosti.

“ Volontiranje je ostvarenje moga trenutno najvećeg sna – biti koristan, naučiti nešto novo, pomoći drugima i dokazati da ja to mogu. Volontiram u Centru za inkluziju i podršku u zajednici. Pomoćnik sam u obavljanju uredskih i administrativnih poslova pa tako često odlazim u kopirnicu kopirati dokumente, a ukoliko je manje papira, tada to obavljam u prostorima Centra za inkluziju. Moj je zadatak i da pokupim račune po stanovima jer Centar za inkluziju pruža uslugu organiziranog stanovanja. Račune donosim u Centar gradskih udruga Rojc gdje su smještene uredske prostorije te organizacije. Jednom tjedno pomažem i u uređivanju prostora, pražnjenju koševa, a najviše volim kada dobijem pohvalu za svoj volonterski angažman. ”

NEVEN KRESINA
VOLONTER U CENTRU
ZA INKLUIZIJU PULA

MARINA GAŠPARIĆ
KOORDINATORICA VOLONTERA
SAVEZ UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

“ Kad sam ja volontirala, nisam zapravo znala koliko su organizatoru važni volonteri. Bilo mi je u interesu da korisno utrošim svoje vrijeme u nešto za što se zalažem i da se zabavim. Nakon što sam se našla u ulozi koordinatora volontera, uvidjela sam koliko je rad volontera zapravo potreban jer bi mi bez njihove pomoći puno toga bilo neizvedivo.

Na ovom projektu upoznala sam volontera koji je jako pouzdan i motiviran. Jako mi je važno da mogu računati na volontere. Nažalost, neki ne znaju da se bez njih nešto jednostavno ne može i ne shvaćaju da su preuzeli i obavezu samim time što su se prijavili na volontiranje.

Poučena vlastitim iskustvom volontiranja, preuzela sam ono što mi se najviše svidjelo kod odnosa organizatora volontiranja prema meni. Odnosim se prema volonterima s velikom zahvalnošću upravo zbog toga što znam da mnogi od njih ne rade, a ipak žele svoje vrijeme besplatno uložiti da pomognu drugima.

S obzirom na to da radim u udruzi osoba s invaliditetom, osobe s invaliditetom posebno cijenim kao volontere jer vidim da one moraju uložiti još više truda da bi ostvarile ono što se osobama bez invaliditeta podrazumijeva. Ali umjesto da oni traže pomoći, oni idu pomagati drugima.

Mi kao koordinatori volontera ne bismo trebali sumnjati u njihove mogućnosti jer kako da onda oni još više ne posumnjuj?! Nismo svi dobri u svemu i ne volimo svi iste stvari, tako i individualno za svaku osobu, bila ona s invaliditetom ili bez, samo treba pronaći najbolje volontersko mjesto.

Osobe s invaliditetom često znaju biti isključene iz života u zajednici te je volontiranje odličan način da se više socijaliziraju i postanu aktivnije.

Kroz aktivno volontiranje u volonterskim aktivnostima koje je Savez organizirao, naš volonter dobio je mogućnost naučiti kako djeluje Savez i uključiti se u njegov rad. Dobio je mogućnost kroz volontiranje sudjelovati na događajima na kojima možda inače nikad ne bi sudjelovao i spoznati svoje skrivene sposobnosti.

IV. Razvoj inkluzivnih volonterskih programa

“ Moja uloga u volontiranju je pomaganje drugim ljudima koji trebaju pomoći. Veseli me rad s ljudima. Osjećam se korisno, motiviram ljude za rad i pomaganje u vježbanju. Plemenito je raditi s ljudima kojima je potrebna moja pomoć, a i volonterima su bile potrebne edukacije i praksa. Prije ovoga nigdje nisam volontirala. Ovo mi je bilo lijepo novo iskustvo učenja kako se volontira i kako su ljudi kojima pomažemo sretni. Voljela bih i dalje volontirati i pomagati drugima i motivirati ljude da također volontiraju sa mnom. Moja cimerica volontira negdje drugdje i tamo joj je lijepo. Upoznaјemo nove ljude i stjećemo znanje koje će nam u budućnosti pomoći kod zapošljavanja. Jako mi je dragو što sam bila na edukacijama i upoznala drage ljude koji su s nama snimili edukativni video o volontiranju. Nadam se daljnjoj suradnji sa svima volonterima i većim poznanstvima. Predavači na edukacijama za volontere bili su odlični i poručujem svima koji vole volontirati neka rade što vole i volontiraju s ljubavlju.

Osim volontiranja, oduvijek sam htjela raditi. Volim raditi puno toga - čistiti, saditi, brinuti se za cvijeće i peseka, pomagati drugim ljudima i volim raditi s djecom.”

ĐURĐICA NUKIĆ
VOLONTERKA UDRUGE OSOBA
S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

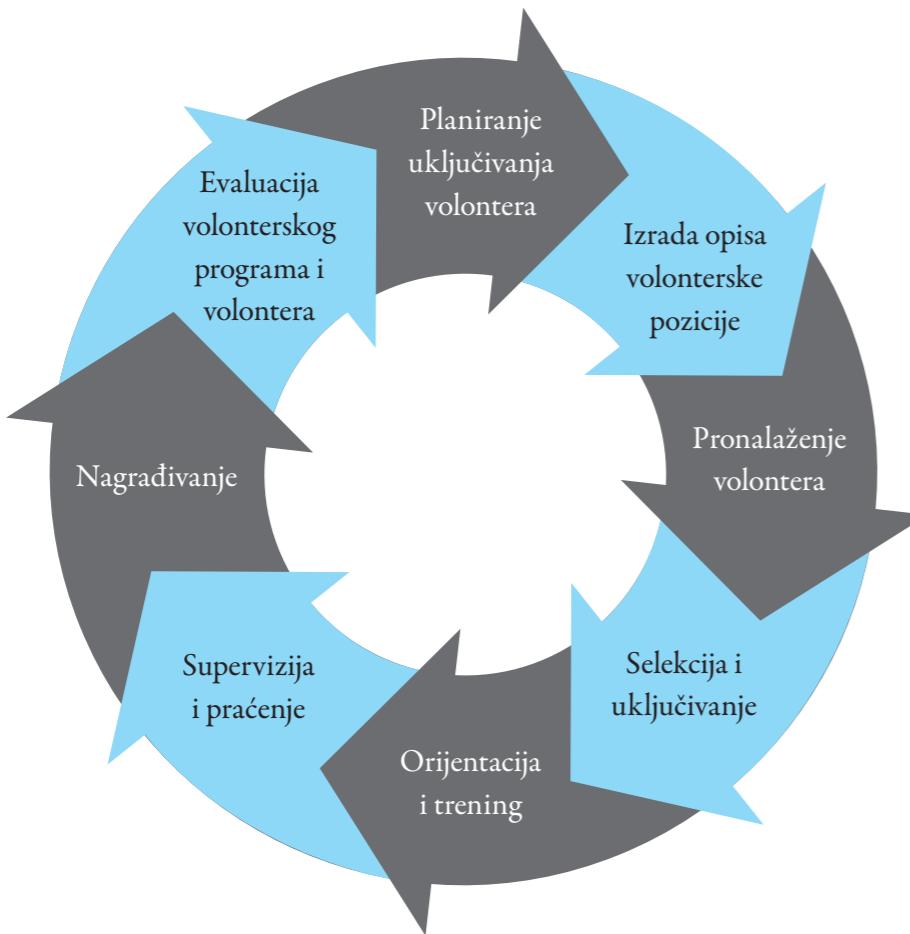
PREDUVJETI ZA RAZVOJ INKLUSIVNIH VOLONTERSkiH PROGRAMA

Kvalitetan menadžment volontera od ključne je važnosti za uspjeh svakog volonterskog programa, pa tako i inkluzivnog volonterskog programa. Osim toga, možemo reći da su za razvoj uspješnog

inkluzivnog volonterskog programa važne još i dvije komponente: priprema i upoznavanje organizacije s ciljnim skupinama koje žele volontirati te odgovarajući pristup svakom volonteru.

KVALITETAN MENADŽMENT VOLONTERA

Za organizacije koje odluče postati inkluzivnije nužno je da već primjenjuju dobar sustav menadžmenta volontera. Trebali bi imati određenog koordinatora volontera, učinkovit sustav pronalaženja volontera, transparentne procedure odabira, odgovarajuću orientaciju/obuku te pružati poticaj i podršku svojim volonterima sukladno ciklusu menadžmenta volontera:

U ovom vodiču nećemo opisivati svaki korak menadžmenta volontera zasebno budući da smo ranije istaknuli važnost provedbe učinkovitog menadžmenta volontera za one organizacije koje žele biti inkluzivnije⁵. Stoga ćemo u nastavku staviti naglasak na one korake menadžmenta volontera koje trebamo prilagoditi kako bi volonterski programi bili inkluzivni te vam dati korisne savjete za uključivanje volontera u riziku iz socijalne isključenosti u rad organizacije.

Za razvoj inkluzivnih volonterskih programa potrebno je unaprijed planirati i osigurati dovoljno vremena za upravljanje volonterima. Vrlo često uloga koordinatora volontera nije ograničena samo na menadžment, već uključuje i različite druge organizacijske poslove. Kako biste bili učinkoviti u menadžmentu volontera, potrebno je odrediti vrijeme za upravljanje volonterima i ne raditi kompromise oko toga. Uvijek je dobro podsjetiti sebe i organizaciju na koristi od uključivanja volontera i na to kako volonteri nadopunjaju vašu viziju i misiju.

Također, u nekim slučajevima procedure zadržavanja i motiviranja volontera mogu iziskivati više vremena i truda (npr. za proces pronalaženja volontera, za pružanje dodatne podrške volonterima i za upoznavanje volontera s organizacijom).

Kroz ovaj će vodič upravo biti stavljen naglasak na specifičnosti menadžmenta volontera u radu s volonterima koji imaju neki oblik invaliditeta ili poteškoću.

ZA POČETAK, DONOSIMO VAM OPĆE PREPORUKE ZA NJIHOVO UKLJUČIVANJE:

- Zaželite im srdačnu dobrodošlicu.
- Budite svjesni da volonteri u pravoj ulozi mogu dati koristan doprinos organizaciji.
- Uverite volontere da su na pravom mjestu i da će dobiti odgovarajuću ulogu u vašoj organizaciji.
- Potaknite ih da vam kažu što ih stvarno zanima i što ih motivira.
- Podržite ih u pronalaženju odgovarajuće uloge za koju će biti motivirani i od koje će imati dobrobiti.

⁵ Za više informacija o postavljanju učinkovitih volonterskih programa i uključivanju volontera u rad organizacije možete pogledati priručnike regionalnih volonterskih centara napisane o ovoj temi, a koji su navedeni u popisu korištene literature.

- Ohrabrite ih da vam kažu o bilo kakvim potrebama za podrškom koje možda imaju.
- Savjetujte im koja bi organizacija bila najprikladnija za pružanje potrebne podrške ako ih vi niste u mogućnosti primiti u svoj tim volontera (npr. uputiti ih na lokalni volonterski centar).

“ Društvo distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Čakovec je društvo koje okuplja osobe s invaliditetom. Već dugi niz godina provodimo program u sklopu kojeg imamo poludnevni boravak u kojem se tri puta tjedno okuplja od 12 do 15 osoba. Klaudija je prolazila kroz naše Društvo i uvidjela što sve radimo i čime se bavimo, tako je poželjela volontirati kod nas i približiti se našem Društvu na drukčiji, odgovorniji način. Što se tiče samog koordiniranja volontera osoba s invaliditetom, nije mi prvi puta da koordiniram osobe s invaliditetom. Mogu samo reći da je lakše ponekad raditi s osobama s invaliditetom, nego sa zdravim ljudima. Sigurno da se tim volontiranjem podiže standard života samih volonterki kao i njihova socijalizacija i emancipacija u društvu. Izazovi u radu s osobama s invaliditetom su ti da moraš točno paziti kako se odnositi prema pojedinoj osobi s invaliditetom, jer ipak su oni najranjivija skupina. Savjet drugima bio bi taj da svatko pokuša raditi i koordinirati osobe s invaliditetom kao volontere jer rad s osobama s invaliditetom je ono što ispunjava svakoga. ”

KARMEN ZADRavec
KOORDINATORICA VOLONTERA
Društvo distrofičara, invalida
cerebralne i dječje paralize i
ostalih tjelesnih invalida ČAKOVEC

PRIPREMA I UPOZNAVANJE ORGANIZACIJE S PROBLEMATIKOM CILJANIH SKUPINA

Kako bi bili uspješni, svi volonterski programi trebali bi biti utemeljeni na najboljim primjerima iz prakse. Ponekad se pojavljuju i situacije u kojima koordinator volontera nije nužno svjestan ranjivosti postojećih volontera (npr. u slučaju nezaposlenih volontera, volontera koji dolaze iz socijalno ugroženih sredina ili volontera sa psihičkim poteškoćama). Koordinator možda ne zna za okolnosti u kojima se volonter nalazi, osim ako volonter ne odluči to podijeliti. To može značiti da već uključujete osobe iz skupina u riziku od socijalne isključenosti što bi mogla biti savršena prilika da pokušate aktivnije raditi na tomu i počnete svjesnije uključivati različite volontere.

Ako razmišljate o postavljanju volonterskog programa i kako postati inkluzivniji, dobro je razmisiliti o mreži pojedinaca i organizacija ili institucija koje su već uključene u rad s različitim skupinama.

Odgovori na sljedeća pitanja pomoći će vam prepoznati mrežu potencijalnih podržavatelja koji će vam pomoći u povezivanju s ciljnim skupinama:

- Ima li ciljna skupina neku zagovaračku organizaciju na nacionalnoj razini (npr. udruga osoba s oštećenjima sluha, udruga osoba s intelektualnim poteškoćama, krovna organizacija usmjerena borbi za jednaka prava socijalno isključenih osoba)?
- Postoji li državna ustanova koja je u redovnom kontaktu s ciljnom skupinom (npr. srednja škola za socijalno isključene skupine društva, centar za socijalnu skrb ili zavod za zapošljavanje)?
- Postoje li neki pružatelji usluga koji rade izravno s ovom ciljnom skupinom?
- Ima li ova ciljna skupina svoju grupu podrške ili organizaciju⁶?
- Poznajete li nekog stručnjaka koji radi u ovom području?

Odgovori na ova pitanja trebali bi vam pružiti popis organizacija, institucija ili pojedinaca koji vam mogu pomoći razviti inkluzivniji volonterski program ili vam pružiti *ad hoc* preporuke ili savjet kada je to potrebno. Ovo će učiniti vašu suradnju s volonterima učinkovitijom i potencijalno uspješnijom.

⁶ Grupe podrške se negdje još zovu i grupe uzajamne pomoći, grupe samopomoći. Riječ je o grupama osoba koje pružaju pomoći jedni drugima. U grupama podrške članovi imaju isti problem ili izazov, npr. bolest ili ovisnost. Zajednički cilj im je pomoći jedni drugima u rješavanju problema, ozdravljenju ili oporavku.

“ Volontiranje!

Kako? Gdje?

Mogu li?

Kako da pomognem drugima ako sam i sama invalid?

Istina da imam transplantiranu jetru i zahvalna sam obitelji koja je donirala organ. Invalid jesam, ali mogu pokloniti svoje vrijeme. Znam da je moje vrijeme poklonjeno drugome ništa prema obitelji koja je ostala bez drage osobe.

Prvi dan i volontiranje - mnogo nepoznatica, nepoznatih lica djece i njihovih 'teta'. Što je moja dužnost? Upoznajem jednog dječaka kojem je potrebna pomoć prilikom pisanja školskih zadaća. Prva misao mi je tada prošla kroz glavu: ništa lakše, matematika, zbrajanje, ja to znam. Ali, vrijeme je pokazalo da to baš nije tako kako sam zamislila. Napisati zadaću je pothvat jer je dječak hiperaktivan. Sve ga interesira, što i gdje drugi rade, neprestano se vrti na stolici, ali uz osmijeh i točan odgovor dječaka sve zaboravite. Traži potpunu posvećenost i kada najmanje očekujete ugodno vas iznenadi. Za istim stolom sjede i pišu zadaće još i nekoliko djevojčica. Sva ta djeca trebaju individualni pristup i pomoći pri pisanju domaćih zadaća. Iskustva koja stječem volontiranjem neprestano me ispunjavaju - znam da pružam pomoći i podršku djeci što će im jednog dana pomoći da postanu cjelovite osobe.

Volontiram jednom tjedno i svaki put kada dođem prvo me dočeka veseli pozdrav djece uz njihov osmijeh. Ništa mi tada nije teško jer tada svoje vrijeme ne poklanjam, već su djeca ta koja su svoje vrijeme meni poklonili. Rad s djecom je nešto neprocjenjivo i najljepše jer se osjećate da ste nekome potrebbni ili oslonac, a vrijeme provedeno s njima je kao ožiljak nakon operacije.

Trajan podsjetnik. Postojim, nisam samo ljudska ljuštura već osoba sa svim vrlinama, manama, sa širokim osmijehom, maštom. Naravno, u suradnji s iskusnim 'tetama' koje svakodnevno brinu o djeci i njihovoj angažiranosti, maksimalnom trudu i nesebičnosti mogu sebe dati djeci i pomoći im svijet učiniti boljim.

”

ODGOVARAJUĆI PRISTUP VOLONTERIMA

O osobama s invaliditetom ili suočenima s drugim poteškoćama često se razmišlja u kontekstu toga što ne mogu raditi, umjesto da se njima da vrijeme za razmišljanje o tomu što mogu ponuditi. Vrlo često raspolažu nevjerljavnim vještinama i iskustvima i zbilja su poticajni pojedinci koji su naučili kako prevladati svoja ograničenja. Važno je stalno se podsjećati da je u središtu inkluzije prepoznavanje sposobnosti pojedinaca, a ne njihova invaliditeta.

Bitno je razumjeti da takvi volonteri ponekad imaju i splet posebnosti u razvoju te ih je potrebno sagledavati i pristupiti im individualno, no možemo navesti nekoliko jedinstvenih savjeta za uključivanje volontera u inkluzivni volonterski program:

- usredotočite se na njihove sposobnosti, a ne na poteškoće;
- razmišljajte o doprinisu koji mogu dati organizaciji, a ne na pružanje pomoći volonterima;
- prilagodite opis volonterske pozicije i odgovornost volontera njihovim sposobnostima;
- budite jasni i dosljedni u praćenju njihova angažmana;
- omogućite im ravnopravnost u timu;
- reagirajte ukoliko primijetite negativne stavove zaposlenika i drugih volontera prema njihovim ograničenim sposobnostima.

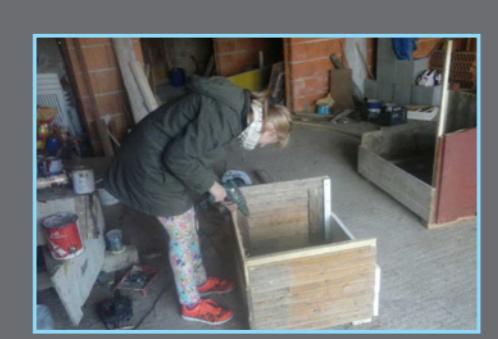
Budući da je vodič nastao kao iskustvo volonterskih centara u dugogodišnjem radu na razvoju inkluzivnog volontiranja i inkluzivnih volonterskih programa te kroz projekt namijenjen osobama s invaliditetom, osobama s oštećenjima vida i sluha te osobama s intelektualnim poteškoćama, u nastavku vodiča donosimo i konkretne smjernice za uključivanje volontera iz ovih skupina.

“Volontiranje je u svakom slučaju jedno predivno iskustvo jer nam svima otvara nove spoznaje o vrijednostima i ljudima koji nas okružuju. Kroz volontiranje upoznajemo jedni druge i sami sebe na neke druge načine. Dajući svoje vrijeme, prenoseći svoja znanja i vještine obogaćujemo ne samo one kojima to prenosimo, nego višestruko i sebe. Volontiranje je prilika za novi pogled na sebe i svijet oko nas, prilika za nove poticaje i nove drukčije korake u životu.”

MARINA KOVACIĆ
VOLONTERKA
U UDRUZI
ZA OSOBE S
INTELEKTUALNIM
TEŠKOĆAMA
„JAGLAC“

“Sretna sam jer mi se ostvarila višegodišnja želja da volontiram u udruzi koja se bavi životinjama. Volontiram u Udrizi Ruka šapi u Vodnjanu pokraj Pule i brojim dane između odlazaka u tu organizaciju. Pomažem u šetanju pasa, u brizi za bolesne životinje, u njihovom hranjenju te, koliko mogu, u izgradnji kućica za njih. Osjećam se veselo jer i inače jako volim životinje.”

KRISTINA SMILJANIĆ
VOLONTERKA
U UDRUZI “RUKA ŠAPI”

Ljudi će zaboraviti što ste govorili,
ljudi će zaboraviti što ste radili,
ali nikada neće zaboraviti
kako su se zbog vas osjećali!

V. Upravljanje volonterima

Upravljanje volonterima

PLANIRANJE INKLUSIVNOG VOLONTERSKOG PROGRAMA

Jedan od osnovnih preduvjeta učinkovitih inkluzivnih volonterskih programa odnosi se na stvaranje organizacijske kulture koja je podržavajuća, pozitivna te prepoznaje kako i osobe iz skupina u riziku od socijalne isključenosti mogu u mnogočemu pridonijeti našim organizacijama.

Stoga ćemo u kontekstu planiranja ovdje staviti naglasak na dva ključna aspekta pripreme organizacije za razvoj inkluzivnih volonterskih programa:

1. razvoj podržavajućih formalnih procedura i politika utemeljenih na jednakosti i uvažavanju različitosti;
2. priprema zaposlenika i volontera za rad s volonterima iz ranije navedenih skupina.

Prije nego krenemo s provedbom inkluzivnog volonterskog programa razmislimo malo o veličini naše organizacije, vrsti djelatnosti koju obavlja, dostupnosti organizacije različitim skupinama u društvu (lokacija, arhitektonske barijere), zaposlenicima koje organizacija zapošljava, korisnicima, volonterima i volonterskim pozicijama koje su na raspolaganju volonterima u organizaciji te razmislimo na koje sve načine možemo biti inkluzivnija organizacija.

U tom smislu možemo razmišljati i o sljedećim stvarima:

- Provođenje edukacija o svjesnosti drugčijih mogućnosti svakog pojedinca omogućit će i potaknuti zaposlenike i ostale volontere da postavljaju pitanja, preispitaju svoja uvjerenja i bolje razumiju različite izazove i problematiku s kojom se bore osobe s invaliditetom ili intelektualnim poteškoćama;
- Uključivanje zaposlenika i volontera u procjenu i unaprjedenje dostupnosti i inkluzije u našoj organizaciji;
- Revidiranje i prilagođavanje organizacijskih politika i procedura kako bi se osigurala inkluzivnost;

- Izrada plana aktivnosti koji uključuje načine prilagodbe organizacijske prakse, politika i procedura u svrhu povećanja inkluzivnosti.

RAZVOJ PODRŽAVAJUĆIH FORMALNIH PROCEDURA I POLITIKA

Formalne politike, kao i dosadašnja praksa organizacije mogu dosta toga otkriti o tome koliko smo do sada razmišljali o inkluziji, ljudskim pravima i jednakosti. Važno je promišljati o jednakosti i uvažavanju različitosti prilikom razvijanja novih politika i procedura kako bi bile provedene u praksi organizacije.

Bilo bi dobro kada bi organizacija imala pisano reguliranu politiku uključivanja volontera koja sadrži set vrijednosti važnih za razvoj inkluzivnih volonterskih programa te procedura upravljanja volonterima zasnovanih na jednakosti i uvažavanju različitosti. Takva politika i procedure mogu biti sadržane u organizacijskom Pravilniku za rad s volonterima.

One mogu biti i dio šire politike organizacije i različitih dokumenata kojima se uređuje način poslovanja, djelatnosti i vrijednosti organizacije te se definiraju jasne i logičke procedure u skladu sa standardima koje organizacija provodi.

Također, vizija, misija i vrijednosti organizacije trebale bi sadržavati principe jednakosti i uvažavanja različitosti.

Jedna od važnih procedura u radu s volonterima odnosi se i na zaštitu podataka i privatnosti. Imajte na umu da svaka osoba ima pravo na svoju privatnost. Stoga je potrebno osigurati da su dostoještvo i privatnost svakog volontera zaštićeni u svako vrijeme. Detalje o volonteru, njegovoj obitelji i osobnim podatcima ne treba iznositi izvan organizacije. U slučaju upotrebe osobnih podataka u neke druge svrhe, treba tražiti odobrenje volontera. Sve osobne podatke volontera treba čuvati sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

Otvoreno i jasno komuniciranje organizacijskih vrijednosti i strategija jednakosti, prihvaćanja različitosti i inkluzivnosti također će nam pomoći u motiviranju većeg broja volontera. Kao rezultat, potencijalni volonteri lakše će se prijavljivati na volontiranje u našim organizacijama ukoliko jasno komuniciramo važnost inkluzije. Osim toga, i našim će zaposlenicima biti jasnije kako postupati u pojedinim situacijama.

Politika i procedure unutar organizacije ne bi trebale biti previše krute. Volonteri često imaju različite izazove i u osobnom životu, stoga, prilikom kreiranja politike inkluzivnog volontiranja u organizaciji, treba voditi računa i o fleksibilnosti. Ovo se može odnositi i na neočekivane okolnosti ovisno o stanju volontera, zdravstvenom stanju, individualnim potrebama svakog volontera o kojima također treba voditi računa.

MAJA BAKSA

KOORDINATORICA VOLONTERA

UDRUGA SLIJEPIH MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

“ Osobe koje spadaju u socijalno rizične skupine, ukoliko im to dopuštaju vlastite mogućnosti, sva-kako bi morali iskusiti dobropit volontiranja. Naravno, na adekvatnim aktivnostima. Kao koordi-nator volontera u Udrži slijepih Međimurske županije, konstantno pokušavam animirati naše članove da se uključe u volonterske aktivnosti. Njima je to potrebno. Potrebno ih je ‘izvući’ iz kuće, iz vlastite sigurne zone, potrebno im je pomicanje granica vlastitih mogućnosti, potrebno im je dati nove izazove, zadatke, učiniti da se osjećaju vrijednim i korisnim. Kako vjerujem da svaka osoba kroz volontiranje raste, na primjerenim aktivnostima slijepi osobe mogu poboljšati svoje vještine i nadograditi svoja znanja u najrazličitijim područjima, kao što su npr. komunikacijske i socijalne vještine. Isto tako, na aktivnostima se mogu upoznati i povezati s drugim ljudima i na taj način ojačati te stvoriti vlastitu mrežu psihosocijalne podrške koja im je toliko potrebna. Time se smanjuju otuđenost i izoliranost koje se javljaju kao gorući problem osoba s invaliditetom općenito. Slijepi osobe zasigurno je potrebno često i kontinuirano animirati, no kad jednom upoznaju dobropit volontiranja, ono im postaje dio svakodnevice – način života. Prvi korak ka tomu je dobivanje pot-punog povjerenja slijepi osobe u koordinatora volontera i osluškivanje želja i mogućnosti budućeg volontera. Kad se uvaže volonterovi/volonterkini afiniteti prema određenim oblicima volontiranja, potrebno je još samo dogovoriti detalje – ukoliko je potrebno, proći edukaciju ili osposobljavanje – i budućem volonteru/ki izdati volontersku knjižicu!”

PRIPREMA ZAPOSLENIKA I DRUGIH VOLONTERA

Prije nego što krenemo s pripremom zaposlenika i volontera za uključivanje volontera iz ranjivih skupina dobro je napraviti analizu postojećeg stanja ljudskih resursa unutar organizacije. Analizirajmo tko je sve angažiran u organizaciji, jesu li volonteri koji su angažirani pripadnici različitih društvenih skupina, jesu li poduzeti potrebni koraci kako bi se postigla raznolikost u organizaciji i zastupljenost različitih skupina u zajednici?

Ovo će nam uvelike olakšati proces pripreme i prilagodbe zaposlenika i volontera za prihvat novih volontera te dati jasne upute u kojem pravcu trebamo ići i koje korake poduzeti unutar organizacije kako bi se novi volonteri osjećali ugodno, prihvaćeno i uvaženo.

Važno je da viši menadžment organizacije jasno šalje poruku ostalim zaposlenicima, volonterima i članovima o jednakosti i uvažavanju različitosti tijekom razvoja organizacijske politike usmjerenе na inkluzivni volonterski program. Dobra praksa odnosi se i na poticanje otvorene i podržavajuće radne kulture u organizaciji gdje se prema svima odnosi dostojanstveno i s poštovanjem. Zaposlenici i volonteri moraju biti svjesni važnosti jednakosti, ljudskih prava i inkluzije.

Zaposlenici i ostali volonteri trebaju biti upoznati i s načelom zabrane diskriminacije. Gotovo svaki ustavni poredak zemalja zapadne demokracije zabranjuje diskriminaciju osoba prema nacionalnosti, dobi, spolu, vjerskim uvjerenjima, seksualnosti te zdravstvenim problemima i fizičkim i psihičkim ograničenjima. Ova činjenica poznata je svima, ipak treba skrenuti pozornost i na različite oblike diskriminacije. Direktna diskriminacija predstavlja tretman osobe koji očito nije pošten i jednak za sve. Indirektna diskriminacija predstavlja pravila, politike i praksu jednake za sve, ali ima nejednak učinak na određenu grupu. Primjerice, diskriminacija prema invalidnosti predstavlja nejednak tretman osobe s invaliditetom zbog njezina invaliditeta (fizički, intelektualni, psihički, emocionalni poremećaji, poremećaji u učenju itd.). Tako do direktne diskriminacije dolazi kada netko odbija zaposliti ili uključiti u volontiranje osobu s intelektualnim poteškoćama koja ne može čitati, gdje čitanje nije sastavni dio posla. Do indirektne diskriminacije dolazi kada se od zaposlenika ili volontera traži da imaju određenu razinu fizičke spremnosti koja nije potrebna za obavljanje određenog posla.

Zaposlenike i ostale volontere važno je pripremiti i upoznati sa specifičnostima različitih ciljanih

skupina. Ovo možete učiniti na različite načine, edukativnim materijalima koji opisuju specifičnosti ciljanih skupina, organiziranjem edukacije za zaposlenike i volontere ili kroz istraživanje potreba volontera u koje će biti uključeni zaposlenici i drugi volonteri.

Razumijevanje potreba svih volontera te iskazivanje poštovanja prema osobama s invaliditetom ili poteškoćama, kao i pokazivanje koliko su vam značajni, povećava mogućnost njihova dugoročnog angažmana kao volontera. Stoga pokušajte odgovoriti na potrebe volontera te saznati na koji način bi voljeli i željeli da se s njima postupa kako bi se osjećali ugodnije u organizaciji.

Kasnije bi bilo poželjno i organizirati aktivnosti koje će zbližiti zaposlenike i volontere te dodatno promovirati inkluziju i poticati razumijevanje.

U nastavku vam donosimo nekoliko preporuka kako se bolje upoznati s ciljanom skupinom volontera i o čemu sve trebate voditi računa prije nego uključite ove skupine u volontiranje.

SPECIFIČNOSTI U RADU S VOLONTERIMA S OŠTEĆENJEM SLUHA

Ključna stvar u radu s njima je sporazumijevanje. Ne samo koordinator/ica volontera, već i ostali zaposlenici i volonteri moraju biti upoznati s najučinkovitijim i prihvatljivim načinima sporazumijevanja.

Ovdje je nekoliko savjeta koji vam mogu pomoći u radu s volonterima iz ove skupine:

- Saznajte o kojoj vrsti oštećenja sluha je riječ.
- Saznajte koju vrstu sporazumijevanja volonteri koriste (govorni ili znakovni jezik, čitanje s usana). Poštujte to i pojednostavite za volontere što je više moguće (npr. kada imate volontere koji čitaju s usana, govorite razgovijetno).
- Pripremite kolege i ostale volontere na uključivanje volontera oštećenog sluha.
- Provjerite da volonteri razumiju što treba napraviti – tražite neka vam ponove ili neka ukratko opišu svoje zadatke.
- Pobrinite se da se volonteri osjećaju dobrodošlo u vašu organizaciju.
- Pobrinite se da nisu izolirani od ostatka grupe te da komuniciraju s ostalim volonterima i osobljem.

SPECIFIČNOSTI U RADU S VOLONTERIMA S OŠTEĆENJIMA VIDA

Učinkovita komunikacija s volonterima jedan je od ključnih elemenata dobrog volonterskog iskustva. Važno je da razumijete kako možete podržati volontere iz ove skupine.

Obratite pozornost na sljedeće:

- Saznajte koju vrstu oštećenja vida imaju volonteri – razumijevanje stupnja oštećenja nečijeg vida pomoći će vam u osmišljavanju načina učinkovitog komuniciranja i suradnje.
- Pitajte ih koje potrebe imaju i koju vrstu podrške trebaju. Učinite to prije nego počnu volontirati u vašoj organizaciji kako biste saznali kako ih možete podržati.
- Prije nego što volonterima date informacije u pisanom obliku, provjerite u kojem bi je obliku htjeli dobiti. Neke osobe možda žele dobiti informaciju unaprijed u elektroničkom obliku kako bi mogli upotrijebiti specijalizirani računalni program za čitanje.
- Razmislite o tomu da prijavni obrazac za volontiranje radije popunite s njima tijekom neformalnog razgovora, nego da tražite od njih da ga popune.
- Tijekom uvođenja u organizaciju upoznajte volontere s ostalim članovima tima i osigurajte im vrijeme za razgovor kako bi volonteri dobili priliku prepoznati druge glasove. Pobrinite se da volonteri znaju kome se obratiti ako imaju pitanja i kome se trebaju obratiti ako trebaju podršku.
- Kao koordinator/ica volontera, razmislite kako možete pomoći nekome da se upozna s okolinom u kojoj će volontirati. Nastojte ne pomicati stvari ili ostavljati nepotrebne stvari uokolo.
- Kad pripremate događanja kao što je trening, razmislite o metodologiji i kako na najbolji način odgovoriti na potrebe volontera (npr. povećajte veličinu slova u studiji slučaja koju koristite ili zamolite nekog od sudionika da pročita tekst naglas umjesto da svatko čita za sebe).

SPECIFIČNOSTI U RADU S OSOBAMA S TJELESNIM INVALIDITETOM

Kada razmišljamo o uključivanju volontera iz ove skupine, moramo biti svjesni prepreka u okolini i, kada je moguće, pobrinuti se za to. Za volontere ključno je uzeti u obzir sljedeća područja:

- PRIJEVOZ – putovanje ponekad može biti teško za osobe s tjelesnim invaliditetom, ali oni koji su voljni volontirati vjerojatno su već informirani o mogućnostima putovanja i znaju sve dostupne opcije. Međutim, nemojte zaboraviti pitati ih kakvu podršku ili pomoći trebaju u dolasku na mjesto volontiranja. Ako vaša organizacija ima kapaciteta, možda možete osigurati prijevoz za njih ili im biti pratinja u javnom prijevozu.

- PRISTUPAČNOST – pobrinite se da volonteri mogu doći do mjesta volontiranja. Razmislite koliko je lako ući u zgradu, a promislite i o rasporedu ureda, radnih mjesta i sanitarnih čvorova.
- IT PODRŠKA – neki volonteri možda će trebati posebna pomagala ili opremu kako bi mogli obaviti neke zadatke, npr. uredski volonteri možda trebaju tipkovnicu s velikim tipkama. Ako su ovakve prilagodbe u radnom okruženju preskupe, probajte pronaći drukčije zadatke za volontere koji će im biti i zanimljivi i korisni, a istovremeno neće iziskivati posebna ulaganja vaše organizacije.
- MENTORIRANJE I RAZVOJ INDIVIDUALNIH VJEŠTINA – mentoriranje je jedan odličan način podrške volonterima. Radite uz volontere i vodite ih, nego da im bdijete nad glavom. Mentor trebaju biti strpljivi, pouzdani, prijateljski nastrojeni, uvažavajući i s razumijevanjem za potrebe pojedinca.

“ Želja za volontiranjem kod mene se pojavila prije otprilike 6 godina, nakon što sam se oporavila od zdravstvenih problema koje sam pretvodno imala.

Kada sam počela razmišljati gdje bih željela kvalitetno provoditi svoje slobodno vrijeme i ujedno pomoći drugome, logičan izbor bila je Udruga osoba s cerebralnom paralizom Srce, budući da su većina njihovih članova moji prijatelji još iz djetinjstva. U spomenutoj udruzi počela sam volontirati i još uvijek volontiram na poziciji koordinatora volontera. Ta pozicija mi omogućava direktni kontakt s različitim ljudima, razgovor s njima, slušanje o njihovim lijepim i onim manje lijepim životnim iskustvima, i pomaganje da se snađu i nađu za sebe adekvatnu aktivnost iz rada udruge gdje bi željeli i mogli najbolje pomoći. Kao što sam spomenula, ova pozicija mi je omogućila upoznavanje velikog broja ljudi, pomogla mi je izgraditi samopouzdanje i razvila moje vještine planiranja. Pozicija volontera nije plaćena u klasičnom, materijalnom smislu, ali slobodno mogu reći da su iskustva i znanja, i osjećaj korisnosti, koje dobijem u jednom takvom angažmanu, definitivno trajnija i korisnija za duži period nego bilo što materijalno.”

SPECIFIČNOSTI U RADU S VOLONTERIMA S INTELEKTUALnim POTEŠKOĆAMA

Brojne su i različite potrebe koje je potrebno uzeti u obzir, zbog čega je važno primjenjivati individualni pristup svakom volonteru/ki i njegovim/njezinim sposobnostima i vještinama.

Ključno je od početka imati jasna očekivanja od organizacije i od volontera kako bi povezivanje između potreba organizacije i interesa pojedinca stvorilo najbolje uvjete za pozitivno iskustvo i napredak za obje strane. Ovdje navodimo neka od pitanja koja će vam pomoći u stvaranju jasnije slike tijekom formalnog ili neformalnog razgovora:

- Koliki su intelektualni kapaciteti volontera?
- Kako žele raditi na prevladavanju tog izazova?
- Kako organizacija može pomoći s tim izazovima?
- Što volonteri očekuju naučiti ili u čemu očekuju postati bolji?
- Koje metode ili stilovi komunikacije odgovaraju volonterima?
- Koja vrsta problema bi se mogla pojaviti tijekom volontiranja (npr. umor, nedostatak zanimanja, problemi s koncentracijom itd.) i koji su mogući načini rješavanja tih problema?
- Tko je kontakt osoba za volontere ako se pojave problemi?

DODATNE PREPORUKE

- Objasnjenja volonterskih aktivnosti i uloge volontera trebala bi biti dana unaprijed i trebala bi biti jasna i jednostavna za razumijevanje.
- Izbjegavajte pokroviteljski pristup i ne ponašajte se previše zaštitnički.

“ Kada sam počeo volontirati, sve mi je bilo novo i nepoznato i bio sam jako povučen, sada sam se uklopio i osjećam se super. Do sada nisam imao prilike nigdje volontirati i nisam ni znao što je volontiranje. Kada me Udruga Zvono pozvala da volontiram, bio sam jako sretan jer volim nove stvari i svašta sam novo naučio kroz volontersko iskustvo. Volio bih kada bih svoje znanje koje sam dobio volontirajući, mogao pokazati nekom poslodavcu i kada bi me on zaposlio, no sada sam ovdje jako sretan i još dugo mislim volontirati. ”

JOSIP VESELOVAC
VOLONTER U UDRUZI
DJECE I MLADIH
S POTEŠKOĆAMA
U RAZVOJU ZVONO

ULOGA KOORDINATORA VOLONTERA

Barem u početku neki bi volonteri morali imati osobu kojoj se mogu obratiti (u idealnom slučaju to bi bio koordinator volontera) kako bi mogli izgraditi povjerenje prema toj osobi i cijeloj organizaciji. Dodjeljivanje jedinstvene kontakt osobe uvijek je korisno jer su volonteri skloniji podijeliti svoje brige i govoriti o potencijalnim problemima ako se osjećaju ugodno i prihvaćeno. To će pomoći i da ih motivirate i održite njihovo zanimanje za volontiranje.

Uloga koordinatora volontera ne smije se podcenjivati. Ako su otvoreni i spremni koristiti vještine, iskustvo i znanje svakog volontera bez obzira na njegovu pozadinu, ta će organizacija biti doista otvorena inkluzivnosti. U stvari, mnogi koordinatori volontera kažu kako ne vide bilo kakvu razliku u radu između običnih volontera i volontera iz skupina u riziku od socijalne isključenosti.

U uključivanju volontera uloga koordinatora posebno je značajna budući da upravljanje volonterima obuhvaća i nešto širu skupinu zadataka iz domene mentorstva. Mentorstvo je recipročan odnos u kojem osoba s više iskustva pomaže osobi s manje iskustva da dostigne svoje ciljeve. Mentor je osoba koja će saslušati, savjetovati te voditi volontere kroz proces kada je to potrebno. Uspješno mentorstvo predstavlja jedno ugodno iskustvo kako za mentore, tako i za volontere.

Ne postoji propisana formula o tome koliko često mentor i volonter trebaju biti u kontaktu. Mogu se dogovoriti da se sastaju redovito ili kada za to postoji potreba ili se trebaju usredotočiti na određena pitanja. Također, sastanci mogu biti i neformalnijeg tipa, ovisno o tome kako se dogovore te s kojim od navedenih aranžmana će se volonteri osjećati ugodnije.

Također, pisani mentorski ugovor može pomoći u definiranju uloga i očekivanja.

KARAKTERISTIKE MENTORA:

- Mogućnost razumijevanja volontera i empatije;
- Svjestan je sebe i svoje uloge;
- U mogućnosti je sagledati volontera kao zasebnu osobu s drukčijim potrebama i ciljevima;
- Iskren, predan i odnosi se s poštovanjem prema volonteru;
- Postavlja određene standarde vezane uz izvedbu volonterskih zadataka te pruža volonteru po-

dršku i omogućuje mu stjecanje samopouzdanja prilikom izvršavanja istih;

- Imat će povjerenje volontera;
- Poštova privatnost te osigurava povjerljivost informacija;
- Razvija osobni stil koji je u skladu s potrebama volontera;
- Osoba je koja pomaže volonterima u razvoju njihovih vještina i znanja te je u mogućnosti prenositi znanje i iskustvo iskreno i otvoreno.

Volonteri koje uključujemo predstavljaju različite skupine društva, različite su dobi i kulturnog nasljedstva. Oni ne žele biti definirani kroz svoju ograničenost u pojedinim segmentima. Stoga i koordinatori volontera/mentorji trebaju biti usredotočeni na osobu i njezine mogućnosti, a ne na njezina ograničenja ili invalidnosti.

Najučinkovitija strategija u radu sa skupinama u riziku od socijalne isključenosti je odnosit se prema njima na jednak način kako bismo i sami željeli da se drugi odnose prema nama, ljubazno, obazrivo i s poštovanjem.

“ Udruga za prevenciju stigmatizacije i edukaciju teatrom – UPSET, udruga je kojoj je primarni cilj, baš kao što joj i ime kaže, rad na društvenom osvještavanju i prevenciji stigmatiziranosti osoba koje se iz bilo kojeg razloga tako osjećaju. U svom radu UPSET je od svojih samih početaka uključivao osobe s invaliditetom, bilo kao volontere u raznim aktivnostima, ili kao sudionike u svojim dramsko-akcijskim radionicama i projektima. UPSET organizira inkluzivno volontiranje te trenutno kod nas volontiraju Vladan, koji je gluha osoba, i Marina, djevojka u invalidskim kolicima, te im je obojima omogućeno sudjelovanje u radionicama i putovanje kao volonterima u sklopu projekta. Na taj način, sudjelovanjem osoba iz socijalno isključenih skupina, naša organizacija doista može ostvarivati svoj cilj te bih to navela kao glavnu prednost inkluzivnog volontiranja kod nas. Inkluzivnim volontiranjem osobe iz socijalno isključenih skupina uključuju se u društveni život, u mogućnosti su steći nova iskustva, znanja i vještine, upoznati i povezati se s drugim ljudima, ali i s drugim socijalno isključenim osobama i skupinama te na taj način povezati se i ojačati svoj položaj u društvu te potaknuti druge osobe da se više aktiviraju. Također, omogućeno im je da pokažu sve svoje vještine i sposobnosti kojima raspolažu, da se dokažu, razviju svoje samopouzdanje i samopoštovanje, osjećaj vrijednosti, te pokažu znanja koja su stekli kroz volontiranje, povećaju svoje

mogućnosti za zapošljavanje. Glavni izazovi inkluzivnog volontiranja odnose se na prepoznavanje ‘posebnosti’ koje svaka od tih osoba posjeduje i nosi sa sobom, te prilagodba njima kako bi se osoba osjećala što ugodnije i ispunjenije jer uspješno obavlja svoje zadatke. Upravo ta prilagodba glavni je zadatak koordinatora inkluzivnog volontiranja – spoznati sve mogućnosti i sposobnosti volontera, ali i njegova ‘ograničenja’ kako bi, u skladu s time, što kvalitetnije mogao izraditi opis volonterske pozicije koja odgovara njegovim mogućnostima i nekim ‘posebnim’ potrebama. Za to je svakako potrebno neko vrijeme i trud koordinatora volontera, no na kraju je moguća obostrana korist – kako za volontera, tako i za organizaciju. Kod nas je glavni izazov svakako bio na radionicama uključiti Vladana, kao gluhe osobu, u rad s ljudima iz stranih zemalja koji komuniciraju na engleskom jeziku. Jedan od Vladanovih zadataka također je bio i sudjelovanje na završnom javnom nastupu, a tu je svakako pomogla Vladanova otvorenost kao osobe i prihvatanje različitih izazova. Poteškoće u komunikaciji riješene su djelomično sudjelovanjem prevoditeljice znakovnog jezika, a u velikoj mjeri našim naporima za prevodenjem kako se Vladan ni u jednom trenutku ne bi osjećao izolirano, već dijelom grupe, te kako bi mu ovo iskustvo bilo što kvalitetnije. Svakako, otvorena komunikacija jedna je od ključnih pretpostavki za uspješno volontiranje, a UPSET i dalje nastavlja s uključenjem osoba iz socijalno isključenih skupina u volontiranje i rad u našoj Udrizi.

ANA BOBINAC

KOORDINATORICA VOLONTERA

UDRUGA ZA PREVENCIJU

STIGMATIZACIJE I EDUKACIJU TEATROM

ODGOVARAJUĆA VOLONTERSKA POZICIJA

Inkluzivno volontiranje jedan je od puteva prema smanjenju socijalne isključenosti osoba koje su zbog svoje posebnosti u razvoju nerijetko isključene. Ujedno uključivanje skupina u riziku od socijalne isključenosti u volontiranje daje im priliku za aktivnu participaciju u društvu. Nove prilike za volontere javljaju se paralelno s različitim aktivnostima naših organizacija.

Volonteri, ovisno o svojim mogućnostima i afinitetima, kroz dugoročno i kontinuirano volontiranje mogu se uključiti u razne aktivnosti neprofitnih organizacija kao što su provođenje aktivnosti socijalne podrške i pomoći korisnicima, obavljanje administrativnih poslova, vođenje kreativnih radionica, provedba informatičkih edukacija, pomoći djeci u učenju, izrada i ažuriranje baze podataka i brojne druge, stječući i osnažujući svoje socijalne kompetencije, profesionalno iskustvo te istovremeno jačajući ulogu organizacije koja provodi inkluzivne volonterske programe u zajednici. Također, aktivnosti koje uključuju različite grupe u zajednici izvrsna su prilika za njihovo uključivanje u volontiranje. Oni mogu biti i vrijedni članovi radnih skupina ili organizacijskih odbora u kojima također mogu sudjelovati na volonterskoj osnovi. Brojni su primjeri ovakve vrste volontiranja, primjerice osoba s invaliditetom, a kod nas je čak najzastupljeniji kroz volontiranje u klubovima samozastupnika pojedinih udruga koje se bave tematikom osoba s invaliditetom. Ovakav tip uloge može imati dalekosežan pozitivan utjecaj na stavove osoba s invaliditetom u ulozi volontera, dok istovremeno pomaže organizaciji da bude inkluzivnija.

Osobe s invaliditetom ili poteškoćama zapravo mogu volontirati u različitim tipovima organizacija i na različite načine. Mogu biti dugoročni volonteri, uključivati se povremeno ili sporadično prilikom određenih manifestacija i važnijih aktivnosti neprofitnih organizacija. Ipak, kada osobe s invaliditetom, oštećenjima sluha ili intelektualnim poteškoćama uključujemo kao volontere, dosadašnja praksa ukazuje na to kako se često ograničavamo na zadatke koji ne zahtijevaju previše vještina i koje kontinuirano pratimo poput lakših fizičkih poslova, osnovnih uredskih poslova ili pakiranje određenih namirnica/robe.

Oni također žele volontirati na volonterskim pozicijama kojima mogu učiniti nešto značajno i koje vode do pozitivne promjene. Stoga opisi volonterskih pozicija trebaju biti usredotočeni na objektivne kriterije koji su blisko povezani s ulogom volontera.

Prilikom izrade odgovarajućih volonterskih pozicija važno je:

- Osigurati da je volonterska pozicija značajna u smislu da volonteri razumiju na koji način njihov doprinos ostvaruje utjecaj u zajednici.
- Identificirati odgovarajuće zahtjeve i očekivanja volontera u skladu s opisom pozicije.
- Razmisliti o načinu na koji volonterske pozicije i zadatci mogu biti provedeni fleksibilno. Ovo se odnosi na promišljanje o načinu, vremenu i mjestu provedbe zadataka volontera.

U nastavku vodiča donosimo vam ideje za uključivanje osoba s invaliditetom, osoba s oštećenjima vida i sluha te osoba s intelektualnim poteškoćama na različite volonterske pozicije, kao i konkretnе primjere opisa volonterskih pozicija.

ODGOVARAJUĆE VOLONTERSKE POZICIJE ZA VOLONTERE S OŠTEĆENJEM SLUHA

Iako ima mnogo osoba s oštećenjima sluha koje mogu čitati s usana i vrlo dobro se sporazumijevaju, dajemo nekoliko prijedloga za prikladne volonterske aktivnosti. Izbjegavajte aktivnosti u kojima volonteri trebaju koristiti verbalnu komunikaciju, uključujući komunikaciju telefonom i komunikaciju s ljudima koji ne znaju za volonterov gubitak sluha ili s korisnicima organizacije koji možda nisu spremni na to.

Odgovarajuće pozicije uključuju administrativne poslove, manualne aktivnosti i rad na računalu.

OPIS VOLONTERSKE POZICIJE ZA OSOBU S OŠTEĆENJEM SLUHA (GLUHONIJEMA OSOBA)

NAZIV ORGANIZACIJE: Centar za inkluzivnu podršku Slavonski Brod

NAZIV VOLONTERSKE POZICIJE: asistent/ica u pakirnici

CILJ VOLONTERSKE POZICIJE: poboljšati kvalitetu usluga Centra za inkluzivnu podršku uz istovremeno unaprjeđenje vještina volontera/ke za rad u pakirnici te integracije osobe s oštećenjem sluha u aktivnosti udruge i zajednice.

OPIS AKTIVNOSTI VOLONTERA/KE:

- Priprema proizvodnje (sortiranje namirnica i priprema strojeva);
- Rad na strojevima (asistiranje članovima koji se uključuju u proizvodnju);
- Slaganje zapakiranih namirnica;

- Pomoć u transportu i distribuciji.

RAZDOBLJE VOLONTIRANJA

TRAJANJE VOLONTERSKOG ANGAŽMANA: 3 mjeseca

PREDVIĐEN BROJ VOLONTERSKIH SATI: 120

RASPORED VOLONTERSKIH SATI: 2 sata dnevno

ODGOVARAJUĆE VOLONTERSKE POZICIJE ZA VOLONTERE S OŠTEĆENJEM VIDA

Spajanje volonterskih pozicija s volonterima vrlo je subjektivan proces s obzirom na to da osobe s oštećenjima vida pronalazimo u raznim poslovima. Sposobni su obavljati različite zadatke i uloge, uključujući i poslove koji uključuju direktni rad s ljudima (npr. volonteri - prijatelji u programima posjeta ili volonteri u telefonskim savjetovalištima).

Postoje različiti uređaji za osobe s oštećenjima vida koji im omogućavaju obavljanje poslova na računalu (npr. posebna povećala, diktafoni, pisaći strojevi za Brailleovo pismo ili računalni programi koji povećavaju ili čitaju tekst). Međutim, ovakva oprema može biti skupa i većina organizacija ih ne može priuštiti. Uvijek provjerite s volonterima što žele raditi i što trebaju kako bi obavili dodijeljeni zadatak. Ako ne možete nabaviti traženi uređaj ili pomagalo, probajte pronaći druge zadatke za volontere.

Iako korištenje posebnih pomagala i uređaja pomaže u obavljanju mnogih zadataka, ne bi bilo uputno da volonteri obavljaju zadatke kao što su čišćenje ili bojanje, ili zadatke koji uključuju puno kretanja.

OPIS VOLONTERSKE POZICIJE ZA OSOBU S OŠTEĆENJEM VIDA (SLABOVIDNA OSOBA)

NAZIV ORGANIZACIJE: Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu

NAZIV VOLONTERSKE POZICIJE: suradnik/ca za pružanje podrške studentima s invaliditetom

CILJ VOLONTERSKE POZICIJE: poboljšanje kvalitete boravka studenata s invaliditetom u studentskom domu te pružanje adekvatne podrške u svrhu što učinkovitijeg i uspješnijeg izvršavanja studentskih obveza i postizanja rezultata.

OPIS AKTIVNOSTI VOLONTERA/KE:

- Osmišljavanje aktivnosti (volonterskog projekta) za angažiranje volontera koji će pružati podršku studentima s invaliditetom u studentskom domu;
- Komunikacija s Volunterskim centrom Zagreb u vezi objave volonterskog projekta i pronalaska

volontera;

- Pronalazak volontera – pregledavanje i selekcija prijavnika, komunikacija s prijavljenim osobama, sudjelovanje u razgovorima s potencijalnim (prijavljenim) volonterima (održavanje razgovora zajedno sa supervizorom);
- Planiranje i organizacija aktivnosti (volonterskog projekta) angažiranja volontera za pružanje podrške studentima s invaliditetom u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba u studentskom domu;
- Komunikacija sa studentima s invaliditetom – korisnicima usluge ispomoći u studentskom domu te studentima – asistentima koji već pružaju podršku putem studentskog ugovora;
- Provodenje evaluacije postignutih rezultata – ispitivanje zadovoljstva korisnika (studenata s invaliditetom) te zadovoljstva i iskustva angažiranih volontera u studentskom domu;
- Predlaganje drugih mogućih aktivnosti učinkovitih u postizanju rezultata.

RAZDOBLJE VOLONTIRANJA

TRAJANJE VOLONTERSKOG ANGAŽMANA: 10 mjeseci

PREDVIĐEN BROJ VOLONTERSKIH SATI: 320

RASPORED VOLONTERSKIH SATI: 2 puta tjedno po 4 sata

“ Već od prve godine faksa uključena sam u volontiranje. I oduvijek na volontiranje gledam kao na mogućnost stjecanja novih kompetencija ili na uvježbavanje već postojećih. Kao slijepa osoba na svakoj volonterskoj poziciji trebala sam se dodatno prilagoditi ne samo volonterskom zadatku nego i samom okruženju. Kada stvari radite na drukčiji način od ostalih, onda dio svakog posla prvobitno jest i osmišljavanje na koji način će ga se obaviti. U dosadašnjem iskustvu moji koordinatori volontiranja imali su dovoljno razumijevanja za sve moje posebnosti i dovoljno povjerenja u moju kompetentnost da osmislim najbolji mogući način za obavljanje zadataka. Ono što svako volontersko iskustvo donese jest svakako poboljšanje komunikacijskih vještina, pogotovo ako, kao ja, većinom volontirate s ljudima. No svako novo volontersko iskustvo nudi mogućnost za stjecanje specifičnih vještina.”

—
IVA ŠUŠAK
VOLONTERKA
U UREDU
ZA STUDENTE
S INVALIDITETOM
SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU

ODGOVARAJUĆE VOLONTERSKE POZICIJE ZA VOLONTERE S TJELESNIM INVALIDITETOM

Neki primjeri prikladnih pozicija uključuju:

- različite uredske poslove, kao što su administrativni poslovi, rad na računalu ili organiziranje dokumentacije, koji se mogu obavljati u sjedećem položaju;
- različite mogućnosti direktnog rada s ljudima, kao što su čitanje i mentoriranje za djecu;
- facilitiranje radionica s različitim temama (ovisno o sposobnostima govora i komunikacije uopće) ili pomoći s prijavama sudionika na konferencije i sl.

OPIS VOLONTERSKE POZICIJE ZA OSOBU S TJELESNIM INVALIDITETOM (CEREBRALNA PARALIZA)

NAZIV ORGANIZACIJE: Udruga djece i mlađih s poteškoćama u razvoju ZVONO

NAZIV VOLONTERSKE POZICIJE: voditelj/ica Kluba samozastupnika

CILJ VOLONTERSKE POZICIJE: uspostava kontinuiranosti i kvalitetnijeg rada Kluba samozastupnika te jačanje kompetencija volontera/ke u području upravljanja i vođenja Kluba samozastupnika.

OPIS AKTIVNOSTI VOLONTERA/KE:

- Izrada plana rada Kluba i izbor tema za radionice;
- Priprema materijala i metoda rada za svaku pojedinačnu radionicu;
- Obavještavanje sudionika o održavanju radionice;
- Provedba radionice koja uključuje motivaciju sudionika, poticanje sudionika na sudjelovanje, uključivanje sudionika u aktivnosti prema sposobnostima, vođenje evidencije sudjelovanja;
- Izrada izvještaja o provedenim radionicama koji se predaju koordinatoru volontera.

RAZDOBLJE VOLONTIRANJA

TRAJANJE VOLONTERSKOG ANGAŽMANA: 3 mjeseca

PREDVIĐEN BROJ VOLONTERSKIH SATI: 50 sati

RASPORED VOLONTERSKIH SATI: 2 puta tjedno po 2 sata

“ Volontirajući osjećam se jako dobro i korisno jer, osim što svoje slobodno vrijeme provodim kvalitetno osmišljavajući i provodeći radionice Kluba samozastupnika, činim dobro djelo i za druge osobe. Najzanimljiviji mi je direktni rad s kolegama, a najviše me raduje kada usvoje teme provedene na

Klubu samozastupnika. Osjećam da me zadatak koji sam dobila kroz volontiranje ispunjava, dobro sam se snašla u njemu i doživljavam ga vrlo osobno te se trudim iz radionice u radionicu. ”

MARTINA KALUĐER

VOLONTERKA U UDRUZI DJECE
I MLADIH S POTEŠKOĆAMA
U RAZVOJU “ZVONO”

ODGOVARAJUĆE VOLONTERSKE POZICIJE ZA VOLONTERE S INTELEKTUALNIM POTEŠKOĆAMA

Spajanje volonterske pozicije i volontera subjektivan je proces jer su njihovi kapaciteti i vještine različiti u jednakoj mjeri kao i kod drugih volontera. U tom smislu oni mogu sudjelovati u različitim vrstama volonterskih aktivnosti, ali to će, naravno, ovisiti o njihovim individualnim kapacitetima. Nekoliko je potencijalnih izazova koji mogu odrediti njihovu prihvatljivost za pojedine pozicije:

- Za neke volontere obavljanje dugotrajnih i monotonih aktivnosti može biti izazovno. Rješenje može biti podjela zadatka u kraće smjene sa stankama te kombiniranje različitih vrsta aktivnosti.
- Započnite s jednostavnijim zadatcima i radite na tome onim tempom koji odgovara volonterima kako bi osigurali da uspiju u volonterskoj ulozi.

Odgovarajuće pozicije uključuju jednostavnije administrativne poslove (primjerice fotokopiranje, odlazak u poštu itd.), manualne aktivnosti te sportske aktivnosti.

OPIS VOLONTERSKE POZICIJE ZA OSOBU S INTELEKTUALNIM POTEŠKOĆAMA

NAZIV ORGANIZACIJE: Osječki centar za inkluziju

NAZIV VOLONTERSKE POZICIJE: trener/ica plivanja

CILJ VOLONTERSKE POZICIJE: poboljšanje kvalitete pružanja usluga kroz prijenos vještine plivanja korisnicima.

OPIS AKTIVNOSTI VOLONTERA/KE:

- Prijem i osmišljavanje sata plivanja;
- Pružanje podrške korisnicima u vodi i tijekom plivanja;
- Motiviranje korisnika na usvajanje nove vještine;
- Osmišljavanje igara u vodi;
- Prijenos znanja i vještina plivanja korisnicima.

RAZDOBLJE VOLONTIRANJA

TRAJANJE VOLONTERSKOG ANGAŽMANA: 4 mjeseca

PREDVIĐEN BROJ VOLONTERSKIH SATI: 50 sati

RASPORED VOLONTERSKIH SATI: 1 - 2 puta tjedno po 2 - 3 sata

“ U našu udrugu često su dolazili ljudi koji su volontirali s nama. Nikada nisam mislila da bih jednom i ja mogla volontirati i tako biti korisna. Kada sam dobila priliku za učenje o volontiranju, nije mi odmah bilo najjasnije kako će to izgledati, ali krenuli smo u Osijek na predavanja, onda smo započeli volontirati i shvatila sam kako je to jako dobro iskustvo za mene. Već sam ranije naučila jako puno poslova u našoj pakirnici. Ti poslovi nisu jednostavni i nije svima lako naučiti raditi ih. U svoje slobodno vrijeme volontiram i pomážem svojim prijateljima da i oni nauče to što ja znam. Shvatila sam kako od toga sada svi imamo koristi, ja, u svoje slobodno vrijeme družeći se sa svojim prijateljima i učeći ih nešto što dobro znam. Sada ćemo poslove moći obavljati brže i kvalitetnije. ”

ANDELKA JURIŠIĆ

VOLONTERKA U CENTRU
ZA INKLUSIVNU PODRŠKU

PRONALAŽENJE VOLONTERA

Postupak pronalaženja volontera treba biti transparentan i jednak dostupan svim zainteresiranim volonterima. Dobra praksa podrazumijeva i raščlanjivanje procesa pronalaženja volontera te jednaku dostupnost svim volonterima.

Proaktivnost je osnovno obilježje svake strategije pronalaženja volontera. Organizacija treba promisliti o različitim pristupima i metodama pronalaženja volontera općenito. Uspješna kampanja pronalaženja volontera predstavlja kombinaciju dobrog planiranja i procjene ciljane skupine. Njezina je svrha motivirati ljude na volontiranje u organizaciji.

U promoviranju prilika za volontere dobro je služiti se različitim pristupima. Odabir metoda treba osigurati da informacije dođu do što šireg kruga skupina u riziku od socijalne isključenosti.

RAZMISLITE O SLANJU POZIVA ZA VOLONTERE KROZ SLJEDEĆE KANALE I METODE:

- Lokalne novine;
- Volonterski bilteni organizacija koje se bave ciljanim skupinama;
- Organizacije čiji su korisnici vaše ciljane skupine;
- Sveučilišta;
- Knjižnice;
- Web stranica organizacije;
- Različite grupe u zajednici (sportska društva osoba s invaliditetom);
- Crkve;
- Škole;
- Usmena predaja;
- Lokalne radio postaje;
- Volonterski centri u zajednici;
- Zavod za zapošljavanje;
- Centar za socijalnu skrb.

Ipak, dosadašnja praksa potvrdila je da je potrebno uložiti više vremena i truda kako bismo pronašli osobe iz ranjivih skupina koje se žele uključiti u volontiranje. U tom smislu najbolji način pronalaženja volontera je putem organizacija čiji su korisnici potencijalni volonteri koji iz stanja neaktivnosti žele prijeći u stanje aktivnosti i angažmana u zajednici kroz volontiranje. Također, učinkovita može biti i komunikacija s centrima za socijalnu skrb i zavodima za zapošljavanje, kao i usmena predaja.

UČINKOVITI NAČINI PRONALAŽENJA VOLONTERA S OŠTEĆENJIMA SLUHA

Najbolji način za regrutiranje volontera iz ove skupine je povezivanje sa školama, organizacijama (zagovaračkim ili za samopomoć) ili ustanovama koje rade s njima te, još bolje, izravni kontakt. S obzirom na to da vjerojatno nikad prije nisu volontirali, pokušajte ih najprije uključiti u grupne aktivnosti kako se ne bi bojali novog okruženja.

UČINKOVITI NAČINI PRONALAŽENJA VOLONTERA S OŠTEĆENJIMA VIDA

Razmislite o predstavljanju u zajednici osoba s ovom vrstom invaliditeta kako biste obavijestili potencijalne volontere o mogućnostima u vašoj organizaciji i pozvali ih da se uključe. Najbolji način njihova uključivanja je odlaskom u obrazovne ustanove, organizacije i institucije koje rade s ovom skupinom. Možete im i izravno pristupiti obraćajući se potencijalnim volonterima i organizacijama koje rade s njima.

UČINKOVITI NAČINI PRONALAŽENJA VOLONTERA S TJELESNIM INVALIDITETOM

Kada želite regrutirati volontere iz ove ciljne skupine, razmislite o kontaktiranju odgovarajućih škola, zagovaračkih skupina, organizacija za samopomoć, dnevnih boravaka ili centara za zapošljavanje s obzirom na to da volontiranje može biti dobra alternativa za njih, pogotovo ako su dugotrajno nezaposleni.

UČINKOVITI NAČINI PRONALAŽENJA VOLONTERA S INTELEKTUALnim POTEŠKOĆAMA

Za regrutiranje volontera iz ove skupine bilo bi korisno ostvariti osobni kontakt i dobiti mogućnost razgovora na kojem biste imali priliku za izravnu komunikaciju o njihovim individualnim mogućnostima i koristima od volontiranja u vašoj organizaciji. Nadalje, važna je i priprema za individualni volonterski proces u kojem ćete uzeti u obzir njihove potrebe za podrškom. Najizravniji način

regrutiranja je povezivanje s osobama ili organizacijama, klubovima i ustanovama koje izravno rade s ciljnim skupinama.

“ Zovem se Josip Bedić, rođen sam 7. 5. 1990. godine. Osoba sam s težim oštećenjem zdravlja, dakle spadam u osobe s invaliditetom.

Redovno se javljam na Zavod za zapošljavanje i pokušavam se zaposliti. Napisao sam već hrpu molbi, ali od posla ništa.

Dakle, najviše sam vremena provodio sam kod kuće. Osjećao sam se beskorisno, jadno, nemoćno, deprimirano.

Tada je uslijedio poziv sa Zavoda za zapošljavanje jesam li voljan ići na edukaciju za volontiranje. Odmah sam to prihvatio, ali bio sam skeptičan s obzirom na dosadašnja iskustva kako nigdje nisam poželjan kao bolestan.

Tako sam krenuo na predavanja koja su bila detaljno organizirana, dakle sve je počinjalo kako je bilo dogovorenog, uz to smo dobili kompletne ručake tj. topli obrok. Predavači su se prema nama ponašali kao prema sebi ravnima i to mi je bilo najdraže.

Poslije toga bili smo dodijeljeni udrugama u kojima smo volontirali. Tako sam ja dodijeljen Savezu invalida koji djeluje u Čakovcu. Javio sam se gospođi Marini koja mi je opet pomogla, s puno razumijevanja i strpljenja objasnila mi je na koji način mogu pomoći invalidima.

Pomagao sam na štandovima, izložbama, skupštinama i slično. Osjećao sam se ponosno i korisno, osjećao sam da ipak nekome nešto značim i da sam i ja osoba koja može koristiti društvu i ljudima. Tako sam se na 6 mjeseci preko javnih radova uspio i zaposliti u Društvu distrofičara i ostalih tjelesnih invalida kao asistent kod teško pokretne osobe.

Ali to me nije spriječilo da i dalje volontiram jednom tjedno.

”

JOSIP BEDIĆ
VOLONTER SAVEZA OSOBA
S INVALIDITETOM
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

UKLJUČIVANJE VOLONTERA I PRIPREMA ZA VOLONTIRANJE

Pružanje relevantnih i pravovremenih informacija, komunikacija, orientacija i edukacija ključni su prvi koraci u pružanju podrške volonterima u njihovoj novoj ulozi.

ORIJENTACIJA

Orijentacija je jedan od najvažnijih koraka prilikom uključivanja volontera. Ona daje volonterima opću sliku organizacije, njezinih zaposlenika, djelatnosti, načina rada i vrijednosti organizacije. Orientacija također treba uključivati i razgovor o ulozi volontera u organizaciji.

Važno je unaprijed dobro se pripremiti za uključivanje novih volontera te informirati ostale zaposlenike organizacije o tome. Planirajte provedbu orijentacije za nove volontere. Ovo može biti i formalniji proces ukoliko više volontera zajedno počinje volontirati te se može organizirati kao prezentacija, a i nešto neformalniji proces ukoliko se radi o jednom ili dvama volonterima.

Orijentacija treba sadržavati sljedeće informacije:

- Zahvalu volonterima za prijavu i odabir naše organizacije;
- Upoznavanje s politikom volonterstva naše organizacije;
- Procedure u slučaju hitnih situacija;
- Informacije o radnom vremenu i neradnim danima u organizaciji;
- Opis volonterske pozicije;
- Prava i obveze volontera;
- Informacije o prijavi potencijalnih incidenata, ozljeda ili nesreća itd.

EDUKACIJA

Edukacija koju nudimo našim volonterima u prvom redu treba imati izravan utjecaj na volonterski angažman. Neke volonterske pozicije zahtijevat će dodatnu edukaciju, dok možda neke druge neće.

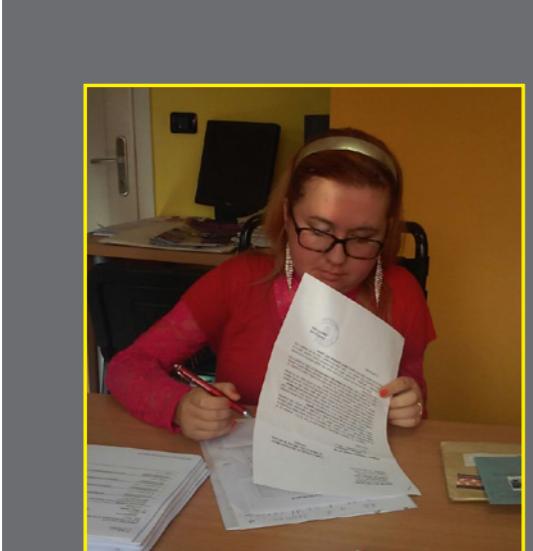
Prilikom organiziranja i vođenja edukacije također je potrebno voditi računa o specifičnostima pojedinih skupina iz kojih volonteri dolaze te uskladiti logističke zahtjeve i metode rada u skladu s njihovim potrebama (primjerice, adekvatan prostor za osobe s invaliditetom, jednostavan jezik,

više konkretnih vježbi prilagođenih skupini, više stanki zbog slabije koncentracije itd.).

Svaka osoba je jedinstvena i ima svoj određeni način na koji usvaja nova znanja i vještine. Važno je uočiti način učenja svakog volontera ponaosob kako bismo im pomogli usvojiti nove vještine kroz njihovu volontersku poziciju.

Korisni savjeti za vođenje edukacije:

- Koristite konkretne primjere;
- Neka zadatci i upute budu jasni i konkretni;
- Podijelite osobno iskustvo;
- Pružite logične i jasne upute;
- Usporite kada je to potrebno;
- Izvršavajte zadatak po zadatku;
- Ukoliko je potrebno, napišite jednostavne upute za ispunjavanje zadataka;
- Osigurajte dovoljno vremena za komunikaciju s volonterima;
- Budite spremni istražiti alternativne metode komunikacije;
- Ohrabrite volontere da postavljaju pitanja;
- Nemojte davati previše nepotrebnih informacija volonterima;
- Koristite jednostavan jezik;
- Razbijte zadatak u nekoliko manjih koraka;
- Pohvalite volontere za svaki uspjeh.

MELISA OSMANOVIĆ
VOLONTERKA U UDRUZI
INVALIDA RADA ISTRE I
DRUŠTVU DISTROFIČARA ISTRE

“ Melisa kaže da joj je puno pomogla edukacija na kojoj je prvotno sudjelovala. Prepuna je dojmova i kaže da joj svaki dan donosi neko novo iskustvo.

„Smatram vrlo korisnim to što sam postala volonterka. Naučila sam mnogo stvari koje će mi biti korisne za budući rad ili zapošljavanje“, zadovoljno je konstatirala Melisa. Tijekom svog volonterskog angažmana upisuje članove Udruge invalida rada Istre u bazu podataka, javlja se na telefon, prima i obavlja razgovore s članovima, pomaže u organizaciji izleta, obavještava članove telefonom kada se ukaže potreba, šalje poštu i slično. „Ovo je za mene pozitivno iskustvo i vrlo, vrlo poučno“, gotovo nam je u dahu ispričala volonterka Melisa iz Pule.

“ U svom radu s osobama s poteškoćama i njihovu angažmanu kroz volontiranje vidim samo pomake unaprijed što me uvelike raduje. Uočila sam njihov fizički i mentalni pozitivan rast što utječe na njihov razvoj, a time i samopouzdanje, što u krajnosti utječe i na njihov zdrav život u pozitivnom okruženju. Kao što sva istraživanja kazuju da volontiranje pridonosi integraciji pojedinca, u slučaju

volontiranja osoba s intelektualnim poteškoćama integracija je još više istaknuta. Naši volonteri, kako pridonose svom osobnom rastu kroz volontiranje, tako i meni kao koordinatorici, a i cijeloj organizaciji pomažu u osobnom i profesionalnom razvoju i funkcioniranju.“

ANITA ANDRAŠEK-MIHALJEVIĆ
KOORDINATORICA VOLONTERA
UDRUGA DJECE I MLADIH S
POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU “ZVONO”

UČINKOVITA KOMUNIKACIJA

Učinkovita komunikacija s volonterima iz ranije spomenutih skupina ovisi o više faktora. Prije svega o poznавању specifičnosti pojedine skupine, a onda i o vašem osobnom stilu komunikacije.

Općenito možemo reći da postoji nekoliko osnovnih pravila komunikacije koja su primjenjiva na sve volontere. Primjerice, kada se sastajete ili družite s volonterom, gledajte ga i obraćajte se direktno njemu, čak i ako je u pratnji s asistentom. Ukoliko vam osoba pruži ruku, uzvratite. Ukoliko znate ime volontera, obratite mu se imenom i pitajte osobu koji je najbolji način komunikacije ukoliko ste nesigurni. Ponudite pomoć ako vam se to učini potrebnim, ali nemojte pretpostavljati da osoba nužno treba vašu pomoć i da će ju prihvati. Pričekajte na odobrenje i upute volontera prije nego što pružite pomoć.

Ipak, komunikacija s pojedinim skupinama razlikuje se prema određenim specifičnostima i karakteristikama te skupine. U nastavku donosimo korisne savjete za učinkovitu komunikaciju s osobama s invaliditetom, oštećenjima vida i sluha te osobama s intelektualnim poteškoćama.

UČINKOVITA KOMUNIKACIJA S VOLONTERIMA S OŠTEĆENJEM SLUHA

Komunikacija je ključ uspjeha u radu s volonterima.

Pravila za komunikaciju s volonterima iz ove skupine:

- Govorite im polako i tečno.
- Usne osobe koja govori trebale bi biti u blizini visine očiju osobe koja čita s usana.
- Udaljenost između osobe koja govori i osobe koja čita s usana ne bi trebala biti veća od 1,5 metara.
- Govorite razgovijetno – otvarajte usta kako bi vam osoba mogla lako čitati s usana.
- Ne povisujte ton, ne vičite – osoba vas neće čuti, a to će i otežati čitanje s usana.
- Pripazite na rasvjetu u sobi ili uredu. Svjetlo ne bi trebalo biti iza vas kada razgovarate s volonterima, kada ste u sjeni, volonteri vas neće moći dobro vidjeti. Najbolje osvjetljenje je odozgo ili sa strane.
- Održavajte kontakt očima s volonterima.
- Pobrinite se da ništa ne ograničava čitanje s vaših usana. Ne stavlajte ruke preko usta, nemojte pušiti, nemojte jesti i nemojte žvakati žvakaču.
- Ne pomičite glavu previše dok razgovarate.
- Ako trebate privući pozornost osobe s gubitkom sluha, probajte im mahnuti, blago ih dodirnuti po ruci ili ramenu (izbjegavajte leđa i glavu) ili koristite vibracije (lupnite nogom o pod, pokucajte o stol) ili svjetlo (par puta upalite/ugasite svjetlo).
- Ako volonter/ka koristi znakovni jezik, nije potrebno da ga i vi zname. Možete koristiti pisanu komunikaciju, ali pazite da koristite samo kratke i jasne rečenice.

UČINKOVITA KOMUNIKACIJA S VOLONTERIMA S OŠTEĆENJEM VIDA

Važno je postaviti dobre temelje za učinkovitu komunikaciju i stvaranje pozitivnog volonterskog iskustva. U nastavku dajemo nekoliko korisnih savjeta koje biste trebali uzeti u obzir prilikom komuniciranja s volonterima iz ove skupine:

- Govorite prvi i predstavite se.
- Ako je riječ o grupi, predstavite ostale prisutne.
- Gledajte volontere za vrijeme razgovora i zauzmite isti položaj kao volonteri, tj. sjedite ili ustanite.
- Ne ustručavajte se koristiti normalni jezik i riječi poput „vidjeti”, „gledati”, „čitati”, imajući na

umu kako slijepi i slabovidne osobe imaju isti rječnik kao osobe normalnog vida.

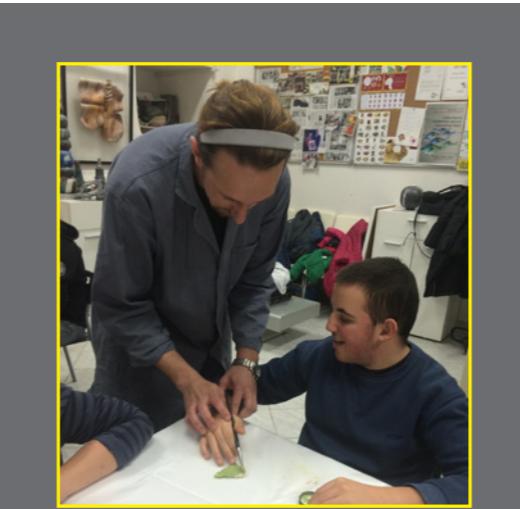
- Objasnite šumove i zatišja i nemojte vikati.
- Ne očekujte i ne tražite od drugih da govore za slijepu osobu. Obraćajte se izravno njima, a ne preko treće osobe.
- Uvijek prvo provjerite je li pomoć potrebna.
- Budite precizni kada dajete upute – davanje uputa uz pokazivanje „to je ovdje dolje” nije od velike pomoći i nepromišljeno je.
- Ako je volonter u pratinji psa vodiča, životinju se nikada ne smije ometati. Ne mazite psa vodiča dok je „na dužnosti”.
- Nemojte napustiti prostoriju bez najave.
- Ako ćete voditi volontere, neka vas prime za ruku. Nemojte hvatati njihovu ruku.
- Spomenite sve potencijalne opasnosti koje se nalaze pred vama i recite gdje su; pazite na predmete koji se nalaze u visini glave.
- Kada se približavate rubnjacima ili stepenicama, recite idu li užbrdo ili nizbrdo dok im prilazite.
- Objasnite promjene na površinama kojima se krećete, ističući neravnine na tlu.
- Ako ih vodite do sjedala, postavite njihovu ruku na naslon sjedišta prije nego sjednu kako bi se mogli sami orijentirati.

UČINKOVITA KOMUNIKACIJA S VOLONTERIMA S TJELESNIM INVALIDITETOM

U nastavku su neki prijedlozi za komuniciranje s volonterima:

- Ponudite pomoć (otvoriti vrata, ponijeti nešto) ako vam se čini prikladnim. Zapitajte se: „U sličnoj situaciji bih li ja želio/ljela pomoći?”
- Hodalicu ili invalidska kolica smatrajte produžetkom tijela osobe koja ih koristi. Zato nije u redu niti naslanjati se na invalidska kolica ili hodalicu, niti stavljati nogu na kotač.
- Osobi koja koristi invalidska kolica, hodalicu, štap ili štakce obraćajte se glasom normalne glasnoće i tona.
- Kad god je moguće, s osobom u invalidskim kolicima razgovarajte u razini očiju – sjednite umjesto da stojite.
- Slobodno koristite fraze kao što su „Pozdravljam, trčim dalje!” ili „Hodam po tankom ledu” s osobom koja ne može hodati. Takve izraze uobičajeno koriste i osobe u invalidskim kolicima.

“ Dosad sam nekoliko puta volontirao u jednokratnim likovnim i sportskim manifestacijama, ali volontirati na ovakav način za mene je nešto potpuno novo. Dvaput tjedno volontiram u Udrudi Art studio kao asistent voditelju keramičkih radionica. Zanimljivo mi je jer su polaznici radionica djeca iz Osnovne škole Vidikovac i djeca s teškoćama u razvoju koja pohađaju Školu za odgoj i obrazovanje u Puli. Imam i svoju zaštitnu odjeću da se ne isprljam, a djeci pomažem u dodavanju alata i gline, pomažem u rezanju gline, lijepljenju... Sve što treba spremam sam odraditi. Svaki put kada dođem na radionicu, voditelj Igor kaže mi koja je tema i što radimo te što očekuje od mene pa ukoliko imam dodatnih pitanja, tada ih mogu postaviti. Atmosfera je radna, ali ugodna i osjećam se prihvaćeno. ”

JADRAN BALENOVIĆ
VOLONTER U UDUDUZI
ART STUDIO PULA

UČINKOVITA KOMUNIKACIJA S VOLONTERIMA S INTELEKTUALNIM POTEŠKOĆAMA

Nema preciznih smjernica kada je u pitanju komuniciranje s osobama iz ove skupine jer se njihovi kapaciteti i komunikacijske vještine mogu uvelike razlikovati. Stoga je dobro porazgovarati s volonterima o najboljim načinima komuniciranja. Važno je koristiti jasan i jednostavan jezik u komunikaciji, što uključuje i pisanu komunikaciju kakva je e-pošta i letci.

U nastavku je nekoliko korisnih podržavajućih konverzacijskih strategija koje mogu biti od pomoći kada komunicirate s volonterima:

- Budite svjesni utjecaja ometanja i pozadinske buke (npr. u bučnom kafiću, dok hodate ulicom).
- Nastojte razgovarati samo o jednoj temi u isto vrijeme.
- Neka vaša komunikacija bude jednostavna i izravna – izbjegavajte složene izraze i zaobilazne uvode u temu.

- Budite spremni ponoviti o čemu raspravljate.
- Dajte osobi vremena za odgovor prije nego nastavite dalje s razgovorom.
- Upamtite da osoba može trebati više vremena za obradu informacija nego inače.
- Pitajte je li osoba razumjela i objasnite joj da je u redu reći da nije.
- Budite dobar/ra slušatelj/ica i nemojte se bojati tišine.
- Provjerite što osoba misli ili kako se osjeća – nemojte pogodačati.
- Pažljivo slušajte.
- Postavljajte pitanja kako biste provjerili jeste li dobro razumjeli.
- Parafrazirajte što ste čuli.
- Zapišite datume i vrijeme sljedećeg sastanka ako je potrebno.
- Ako osoba redovito odluta od teme razgovora, obzirno ju vratite na temu rečenicom: „Govorili smo o..., reci mi više...“.

PODRŠKA VOLONTERIMA

Za volontere i koordinatorе volontera važno je da vode odgovarajuću brigu o svojoj dobrobiti. Organizatori volontiranja koji imaju dobar sustav menadžmenta volontera obično osiguravaju svojim volonterima redovnu superviziju, pojedinačnu ili grupnu.

Podrška i supervizija neophodni su bez obzira na zadatke koje volonteri obavljaju. Čak i volonteri koji obavljaju administrativne ili manualne poslove i ne rade izravno s korisnicima trebaju imati priliku razgovarati o bilo kakvim izazovima s kojima se susreću tijekom volontiranja.

Kako bismo pružili mogućnosti za volontiranje osobama iz skupina u riziku od socijalne isključenosti, važno je razumjeti i prirodu prepreka i izazova s kojima se oni svakodnevno suočavaju. Bilo bi dobro unaprijed promisliti na koji način možemo raditi s potencijalnim volonterima te kako se trebamo nositi u pojedinim situacijama da bismo prevenirali neke od mogućih izazova.

Izazovi s kojima se ove skupine nose svakodnevno odnose se na:

- Uvriježene stavove o pojedinoj ciljanoj skupini – općenito nedostatak razumijevanja i svjesnosti o tome na koji način mogu biti uključene u volontiranje te kako mogu pridonijeti.

- Strah i nerazumijevanje – podrazumijeva i stav o tome kako ove skupine često nisu pouzdani volonteri.
- Nedostatak prilagodbe od strane organizacije – neadekvatan pristup organizaciji, primjerice za osobe s invaliditetom (arhitektonske barijere), ali i nefleksibilnost u dogovaranju zadataka ili neprilagođena oprema.
- Finansijske prepreke – nedostatak sredstava za pokrivanje putnog troška volontera, posebice tamo gdje ne postoji mogućnost korištenja javnog prijevoza.
- Komunikacija – ovo se ne odnosi samo na redovitu komunikaciju, već i na pisane materijale (primjerice, osobe s pojedinim vrstama invaliditeta moguće bi zahtijevati materijale na Brailleovom pismu, veći font slova ili jednostavniji jezik).

Ako u timu volontera imate volontere s invaliditetom ili poteškoćama i ako imate neka pitanja ili izazove, najprije pokušajte utvrditi je li problem nastao zbog invaliditeta ili poteškoće koje osoba ima. Ako je to slučaj, razgovarajte s drugim koordinatorima volontera ili se javite stručnjaku koji radi s tom specifičnom skupinom. Oni će vas moći savjetovati kako se nositi s takvom situacijom i kako volonteru pružiti potrebnu pomoć i podršku. Obično je lako prepoznati pojedince s potrebnim znanjem i iskustvom u krugu vaših kolega, obitelji, prijatelja i volontera.

Da biste savladali prepreke i izazove u volontiranju, primijenite sljedeće savjete:

- Razgovarajte s vašim volonterima o njihovim potrebama;
- Prilagodite radno okružje, poboljšajte dostupnost ili tehnologije;
- Razgovarajte o potrebnim promjenama s ostalim zaposlenicima ističući pri tome inkluzivne politike;
- Angažirajte vanjskog stručnjaka ili savjetnika ukoliko je potrebno;
- Uvijek uključite osobu u proces donošenja odluka.

Važno je naglasiti kako rješavanje problema bez dogovorene procedure može biti bolno iskustvo, ne samo za volontera i koordinatora volontera, već i za organizaciju u cjelini. Imati standardiziranu proceduru u primjeni može olakšati proces. Kao što je slučaj i sa svim vašim pravilima i procedurama o menadžmentu volontera, dobro je imati u primjeni smjernice za postupanje u teškim situacijama

prije nego što počnete uključivati volontere. Na taj način izbjegavate nejasnoće, a slijedeći standardne procedure vaša organizacija pokazuje svoju transparentnost i jednak odnos prema svima. Takva pravila i procedure mogu biti sadržane i u Pravilniku za rad s volonterima.

Podrška i supervizija nisu vezani samo uz rješavanje problema i izazova. One također pružaju mogućnost za pozitivnu povratnu informaciju i poticaj volonterima da nastave. Podrška i supervizija dva su najmoćnija alata kada je riječ o zadržavanju volontera. Osiguravaju bolju komunikaciju unutar organizacije jer svи su potaknuti da izraze svoje mišljenje, izazove i prijedloge. Volonteri s kojima se redovito razgovara osjećaju da su ravnopravan i važan dio organizacije.

“ S puno opreza upustila sam se u zahtjevnu ulogu koordinatora volontera. Sada, kada smo volonterka Marijana Peitel i ja već uigrani tandem, mogu reći da sam zadovoljna našom komunikacijom, zajedničkim radom i rezultatima. Marijana sasvim suvereno vodi kreativnu radionicu u Udrudi slijepih, a za sva pitanja i nejasnoće uvijek sam joj na raspolaganju. Izuzetno mi je drago što komuniciramo gotovo na svakodnevnoj bazi. Za organizacije civilnog društva uistinu je važno da kod primanja volontera odrede koordinatora i tada sav volonterski angažman puno lakše funkcioniра. ”

VI. Vrednovanje volontiranja na tržištu rada

Potencijal volontiranja ima sve važniju ulogu u pronalaženju rješenja za različita društvena pitanja pa tako i na povećanje zapošljivosti. Sudjelovanje u volonterskim aktivnostima volonterima ne nudi samo priliku za doprinos zajednici, već ono predstavlja priliku za učenje i usvajanje novih znanja, razvijanje novih i jačanje postojećih vještina, stjecanje praktičnih iskustava koja mogu biti korisna u različitim životnim situacijama pa tako i u radnom odnosu.

Sam invaliditet ili neka druga poteškoća osobi ograničava mogućnost izbora zanimanja u kojem bi ona na svom radnom mjestu na jednak način bila uspješna kao i druge osobe. Stoga se takve osobe teže zapošljavaju te im je potrebna potpora društva kako bi se u što većoj mjeri uključile u društvo i svijet rada. Uključivanje u volonterske aktivnosti prilika je da pronađu odgovarajuću poziciju, steknu određeno iskustvo na tom području, formiraju stavove o radu te se pripreme za rad u organiziranoj sredini. Praksa je pokazala da je puno lakše prijeći iz stanja angažiranosti u stanje zaposlenosti nego iz stanja neangažiranosti/nezaposlenosti u stanje zaposlenosti. Prema dosadašnjoj praksi vidljivo je da volontiranje u neprofitnim organizacijama pruža izuzetno veliki potencijal za relativno lagan način stjecanja profesionalnog iskustva, koje rezultira unaprjeđenjem znanja i vještina, širenjem kontakata i uspostavljenjem socijalne mreže.

Volontiranje može doprinijeti povećanju zapošljivosti svakog pojedinca jer ono omogućuje:

- stjecanje novih znanja i vještina;
- stjecanje profesionalnog iskustva u organiziranom i strukturiranom radnom okruženju;
- stjecanje profesionalnog iskustva u specifičnim područjima rada (npr. uredsko poslovanje, administracija, rad s djecom, sa starijima itd.);
- razvijanje vještina timskog rada i komunikacije;
- uspostavljanje novih kontakata i širenje društvene mreže;
- donosi nove preporuke/reference;
- volontiranjem pojedinac iskazuje spremnost na preuzimanje određenih odgovornosti;

- volontер pokazuje entuzijazam i spremnost na rad;
- jačanje samopouzdanja i samopoštovanja;
- stjecanje novih znanja i vještina kroz edukaciju koja je često moguća tijekom volontiranja (npr. rad na računalu, prva pomoć i sl.);
- jačanje osjećaja pripadanja zajednici, a smanjenje osjećaja izoliranosti.

Vrednovanje iskustva, znanja i vještina koje se stječu volonterskim angažmanom usko je povezano s konceptom cjeloživotnog učenja pa ga se često i promatra u kontekstu cjeloživotnog učenja u širem smislu. Volontiranje doprinosi razvoju osobnih potencijala i stjecanju kompetencija za osobni i profesionalni napredak. Upravo da bi se volontiranje učinilo vidljivijim na tržištu rada, ali i u dalnjem obrazovanju, izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu 2013. godine omogućeno je izdavanje potvrde o kompetencijama, vještinama i iskustvima stečenim kroz volontiranje onim volonterima koji su u dugoročnom volonterskom angažmanu, odnosno koji volontiraju redovito i kontinuirano, na tjednoj osnovi u razdoblju od najmanje tri mjeseca bez prekida. Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje dokument je koji olakšava definiranje razine stečenog znanja i vještina tijekom volonterskog angažmana te volonterima može pomoći da budu konkurentniji na tržištu rada.

Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje oslanja se na europski okvir ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, a obuhvaća sljedeće kompetencije:

- komunikacija na materinskom jeziku,
- komunikacija na stranim jezicima,
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovju i tehnologiji,
- digitalna kompetencija,
- učiti kako učiti,
- socijalna i građanska kompetencija,
- inicijativnost i poduzetnost,
- kulturna svijest i izražavanje,
- ostalo.

Izdavanje potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje u praksi te praćenje kompetencija kombinirani je proces samoprocjene volontera i procjene koordinatora volontera. Sam način praćenja stjecanja kompetencija ovisi o dogovoru između koordinatora volontera i samih volontera te o vrsti volonterske pozicije a može obuhvaćati različite tehnike praćenja poput redovitih sastanaka, procjene i analize rezultata volonterskih zadataka i uradaka, povratnih informacija na angažman volontera od ostalih volontera, zaposlenika i korisnika i sl. U praksi ovaj proces možemo svesti na četiri osnovna koraka:

1. korak - prilikom dogovaranja volonterskog angažmana volonter na početku volontiranja naglašava organizatoru volontiranja da bi želio da mu se izda potvrda s jasnim navođenjem svrhe za koju će se potvrda koristiti.
2. korak - volontер u suradnji s koordinatorom volontera na osnovu izrađenog opisa volonterske pozicije definira znanja i vještine (uključujući i „mekane“ vještine) te odgovornosti koje će imati mogućnost razvijati/unaprijediti tijekom volontiranja.
3. korak - koordinator volontera upoznaje volontera s načinom na koji će se pružati podrška tijekom volontiranja te pratiti volonterski angažman u cilju osiguranja prepoznavanja stečenih znanja, vještina i sposobnosti u okviru pojedinih kompetencija.
4. korak - po završetku volontiranja na osnovu svih prikupljenih podataka koordinator volontera zajedno s volonterom ispunjava potvrdu o kompetencijama stečenim volontiranjem.

Imajte na umu da je moguće da sam proces praćenja angažmana volontera s invaliditetom ili intelektualnim poteškoćama može iziskivati nešto više vremena i angažiranosti od strane koordinatora volontera ovisno o kapacitetima samih volontera, njihovim sposobnostima izražavanja, komuniciranja, vrsti invaliditeta i mogućnosti, koncentraciji itd. Svakako, za volontere iz ovih skupina bit će potrebno odvojiti više vremena za pružanje podrške tijekom njihova volonterskog angažmana.

Potvrdu o kompetencijama stečenim kroz volontiranje volonteri mogu koristiti u sljedeće svrhe:

- U cilju osobnog razvoja - određivanje osobnih interesa, talenata, povezivanje sa životnim ciljevima.
- Radi profesionalnog razvoja - znanje i vještine stečene volontiranjem koje mogu koristiti na tržištu rada i doprinijeti promjeni profesije.

- U cilju dobivanja dodatka diplomi (suplementa diplomi) - dokument koji opisuje znanja i vještine koje su stekle osobe s visokom stručnom spremom, a koji upotpunjuje informacije sadržane u službenim svjedodžbama i diplomama, čineći ih razumljivijim, osobito poslodavcima i institucijama izvan zemlje u kojoj su izdani.
- U cilju daljnog nastavka obrazovanja – što može posebno biti interesantno za srednjoškolce koji tijekom srednje škole volontiraju, a planiraju s dalnjim nastavkom obrazovanja.
- U cilju nastavka volonterskog angažmana - procjena kompetencija pomaže za određivanje područja budućih volonterskih angažmana⁷.

LOKALNI VOLONTERSKI CENTAR ZVONO
RADNIČKA 14, 31551 BELIŠĆE
TEL: 031/358 999

POTVRDA O KOMPETENCIJAMA STEČENIM KROZ VOLONTIRANJE

Ministarstvo socijalne politike i mladih daje okvirni prijedlog sadržaja Potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje (članak 34.a Zakona o volonterstvu)

Volontiranje se promiče i prepoznaje kao aktivnost ili usluga od interesa Republike Hrvatske koja dovodi do poboljšanja kvalitete života, izgradnje socijalnog kapitala, osobnog razvoja, do aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te do razvoja humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva. Volontiranjem se doprinosi društvenom razvoju, građanskom sudjelovanju, socijalnoj koheziji i socijalnom uključivanju. Volontiranjem se stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit. Namjera je ove potvrde pružiti podršku volonterima u prepoznavanju njihovih kompetencija (što uključuje znanja i vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost) stečenih kroz volonterska iskustva, radi cjelovitog predstavljanja bilo kojoj trećoj strani na zahtjev volontera.

Sukladno Zakonu o volonterstvu:

Volontiranje je dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi.

⁷ Kako do potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje - Vodič za organizatore volontiranja i volontere, Ministarstvo socijalne politike i mladih u suradnji s Nacionalnim odborom za razvoj volonterstva, Zagreb, 2013.

I. OPĆI DIO

PODACI O ORGANIZATORU VOLONTIRANJA			
PUNI NAZIV ORGANIZATORA VOLONTIRANJA:	Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju ZVONO		
ADRESA:	Andrije Hebranga 12, 31551 Belišće		
OIB:	80574606030	REGISTARSKI BROJ:	14001762
DATUM I GODINA UPISA U MATIČNI REGISTAR:	18. rujna 2003.	REGISTRIRAN PRI:	Državna uprava OBŽ, ispostava Valpovo
TELEFON:	031/662 535	E-MAIL:	zvono@os.t-com.hr
KRATKI OPIS ORGANIZATORA VOLONTIRANJA (CILJEVI, AKTIVNOSTI...):	<p>Udruga je osnovana u cilju unapređenja života djece i mladih s poteškoćama u razvoju. Pomoći roditeljima djece i mladih s poteškoćama u razvoju u uključivanju u sustav socijalne skrbi i odgojno-obrazovni proces. Poboljšanje kvalitete življenja i zadovoljavanje radnih, kulturnih i obrazovnih potreba. Razvoj socijalnih i drugih vještina potrebnih za aktivno uključivanje u život zajednice. Poticanje osamostaljivanja i zapošljavanja uz podršku. Promicanje inkluzije. Udruga sukladno ciljevima Udruge djeluje na području socijalnih usluga.</p> <p>Udruga razvija 4 programska područja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Prevencija institucionalizacije; Uključivanje djece i mladih s poteškoćama u odgojno-obrazovni sustav i život lokalne zajednice; Zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz promoviranje socijalnog poduzetništva; Jačanje civilnog društva i volonterizam. 		

PODACI O VOLONTERU/KI	
IME I PREZIME VOLONTERA/KE:	Martina Kaluđer
OIB:	75261649112
NAZIV/I PROJEKTA/PROGRAMA NA KOJIMA JE VOLONTIRAO/LA:	Volontiranje – prilika za nove kompetencije
NAZIV VOLONTERSKE POZICIJE:	Voditeljica Kluba samozastupnika
RAZDOBLJE VOLONTIRANJA:	1. prosinca 2015. – 31. ožujka 2016.
LOKACIJA PROVOĐENJA VOLONTERSKIH AKTIVNOSTI:	Udruga Zvono, Andrije Hebranga 12, Belišće

II. OPIS VOLONTERSKE POZICIJE (POSLOVI, ZADACI I ODGOVORNOSTI VOLONTERA/KE)

Cilj volonterskog angažmana bio je uspostaviti kontinuirani i kvalitetan rad Kluba samozastupnika te poboljšati vještine voditeljice Kluba samozastupnika.

Aktivnosti volonterke:

1. Izrada plana rada Kluba i izbor tema za radionice.
2. Priprema materijala i metoda rada za svaku pojedinačnu radionicu.
3. Obaveštavanje sudionika o održavanju radionice.
4. Provedba radionice koja uključuje motivaciju sudionika, poticanje sudionika na sudjelovanje, uključivanje sudionika u aktivnosti prema sposobnostima, vođenje evidencije sudjelovanja.
5. Izrada izvještaja o provedenim radionicama koji se predaju koordinatoru volontera.

Volonterka je bila odgovorna za pripremu svih radionica Kluba samozastupnika, za pripremu svih materijala te za izradu plana radionica Kluba.

Uz podršku je odabirala teme i provodila radionice u razdoblju od prosinca 2015. do ožujka 2016.

III. NAZIV, VRSTA I TRAJANJE DODATNIH OSPOSOBLJAVANJA TIJEKOM VOLONTIRANJA

Edukacija za volontere u sklopu projekta „Volontiranje – prilika za nove kompetencije“ – 9 dana (vcos)

Pripremna radionica za volontere „Pružanje pomoći u učenju“ – 1 dan (LVC Zvono)

IV. KOMPETENCIJE STEČENE VOLONTIRANJEM

Komunikacija na materinskom jeziku (ključne riječi za Komunikaciju na materinskom jeziku: primjerno izražavanje, misli, mišljenja i osjećaja; slušanje i govor; čitanje i pisanje; jasno izražavanje; razumijevanje tudihih ideja; izražavanje i tumačenje apstraktnih pojmoveva i sl.)

Tijekom volonterskog angažmana volonterka je imala priliku razvijati komunikacijske vještine, izražavanje mišljenja, jasno izražavanje, ali je imala priliku razvijati i vještine slušanja i govorenja. Kroz pripremu za provedbu radionica u Klubu samozastupnika imala je priliku poboljšati svoje vještine čitanja i pisanja te jasnog izražavanja. Zadatak je bio prenijeti znanja na osobe s intelektualnim teškoćama što je uvelike pridonijelo razvoju vještina razumijevanja tudihih ideja, razvoju vještine jasnog i sažetog pismenog i usmenog izražavanja. Kroz direktni rad s članovima udruge Zvono, volonterka je razvijala i vještine slušanja te izražavanja misli i osjećaja.

Komunikacija na stranim jezicima (ključne riječi za Komunikaciju na stranim jezicima: izražavanje na stranom jeziku u govoru i pismu; razumijevanje drugih koji govore/pišu na stranom jeziku; interkulturna komunikacija i razumijevanje i sl.)

/

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovju i tehnologiji (ključne riječi za Matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovju i tehnologiji: rješavanje svakodnevnih problema vezanih za projekte logičkim razmišljanjem i izvođenjem logičkih zaključaka;

upotreba grafikona, modela i formula itd. u prezentacijama; izrada nacrta projektnog proračuna; korištenje tehničke opreme; izvođenje zaključaka zasnovanih na dokazima; propitivanje znanstvenih pojmoveva i ideja i sl.)

Kroz volonterski angažman na mjestu voditeljice Kluba samozastupnika, volonterka je imala priliku samostalno i uz podršku koristiti tehničku opremu – računalo, projektor, printer kako bi kvalitetno pripremila materijale za radionice. Kroz pripremu materijala za svaku radionicu te za svakog člana Kluba poboljšala je svoje vještine korištenja tehničke opreme.

Digitalna kompetencija (ključne riječi za Digitalnu kompetenciju: korištenje novih medija; upotreba programa za tehničku opremu; komuniciranje i razmjena informacija kroz online komunikaciju i mreže; razvijanje kritičkog razmišljanja o informacijskoj tehnologiji i sl.)

Volonterka je kroz upotrebu tehničke opreme imala priliku upoznati se s radom novih računalnih programa i s upotrebom tehničke opreme. Kroz pretraživanje interneta i komunikaciju s asistenticama volonterka je imala priliku koristiti medije, komunicirati putem društvenih mreža i putem e-maila. Pretraživanjem sadržaja na internetu volonterka je razvijala i vještine kritičkog razmišljanja – vodeći računa o prikladnim i neprikladnim metodama i sadržajima za radionice za koje se priprema. Volonterka je sve radionice pripremala na računalu i kroz volonterski angažman poboljšala je svoje vještine upotrebe računala i programa za pisanje, računanje i printanje. Volonterka je za provedbu radionica koristila i program PowerPoint za izradu prezentacija koje su bile prilagođene članovima Kluba.

Učiti kako učiti (ključne riječi za Učiti kako učiti: promišljanje o vlastitom stilu učenja; definiranje i ostvarivanje ciljeva učenja; pronalaženje, vrednovanje i procesuiranje novih informacija i znanja; upravljanje vlastitim vremenom u procesu učenja; traženje i korištenje pomoći u učenju; sposobnost korištenja novog znanja u praksi i sl.)

Kroz samostalnu izradu plana rada Kluba samozastupnika i kroz samostalnu pripremu radionica, volonterka je imala priliku razvijati vještine upravljanja vremenom (organizacija radionica Kluba u

vremenu od 60 minuta po radionicu), vještine organizacije, ali i vještine traženja pomoći i podrške u cijelom procesu. Kroz pripremu materijala i učenje novih sadržaja volonterka je kroz volontersko iskustvo imala priliku i koristiti svoje novostrećeno znanje u praksi te prenosi to znanje drugima.

Socijalna i građanska kompetencija (ključne riječi za Socijalnu i građansku kompetenciju: stvaranje novih društvenih kontakata i prijateljstava; suočavanje s novom situacijom vezanom za rad u organizaciji; po potrebi rješavanje sukoba; razumijevanje društvenog ponašanja i kodeksa iz drugačijeg okruženja; preuzimanje inicijative vezane za društvene i građanske teme; učinkovito i konstruktivno sudjelovanje u društvenom i poslovnom životu; sudjelovanje u građanskem životu; posvećenost aktivnom i građanskom sudjelovanju; poznavanje institucija i politika važnih za demokratsko društvo)

Kroz provedbu radionica u Klubu samozastupnika, volonterka je, kao voditeljica Kluba, imala priliku sudjelovati u izravnom radu s članovima udruge Zvono. Kroz ovaj posao volonterka je druge poticala na sudjelovanje, na uključivanje u rad, po potrebi rješavala sukobe između članova skupine. Kroz rad u Klubu volonterka je stekla sposobnost motiviranja i aktiviranja drugih na sudjelovanje u aktivnostima zajednice te je razvila odgovornost prema dobivenim zadatcima. Volonterka je poboljšala vještine komunikacije s drugim ljudima te osvijestila važnost jasne i nenasilne komunikacije. Volonterka se također detaljnije upoznala s načinom rada organizacije te vlastitim iskustvom pridonijela poboljšanju kvalitete rada Kluba samozastupnika.

Inicijativnost i poduzetnost (ključne riječi za Inicijativnost i poduzetnost: pretvaranje ideja u praksu; kreativnost i inovativnost; preuzimanje rizika radi postizanja kvalitete; sposobnost planiranja i upravljanja projektima; osviještenost o etičkim vrijednostima i dobrom upravljanju; umrežavanje i stvaranje kontakata i sl.)

Kroz suradnju s asistenticama u pripremi radionica za Klub samozastupnika volonterka je stekla iskustvo rada u timu i na taj način stekla vještine aktivnog slušanja te vještine uvažavanja tuđih mišljenja, ali i preuzimanje inicijative. Kroz mjesto voditeljice Kluba volonterka

je imala priliku razvijati vlastitu kreativnost u pripremi radionica te je imala priliku samostalno predlagati i osmišljavati aktivnosti. Time je poboljšala svoje vještine inicijativnosti, ali i preuzimanja odgovornosti za vlastite odluke. Osmišljavanjem radionica stekla je iskustvo u organizaciji vremena i naučila racionalno raspolagati vremenom te procijeniti i uskladiti trajanje radionice sa sposobnostima članova grupe.

Kulturna svijest i izražavanje (ključne riječi za Kulturnu svijest i izražavanje: izražavanje ideja i osjećaja na kreativan način; korištenje umjetnosti, glazbe, književnosti ili medija; promišljanje o vlastitom kulturnoškom porijeklu i o kulturnoškim razlikama; spremnost uključivanja u nove oblike kulturnih iskustava i sl.)

/

Ostalo (Tijekom aktivnosti volonter/ka može steći nekoliko vještina vrijednih da ih se spomene uz gore navedene ključne kompetencije. Ovdje imate mogućnost da ih opišete)

/

Datum i mjesto

18. travnja 2016., Belišće

VOLONTER/KA
VOLONTIRANJA
Martina Kaluder

M.P.

ORGANIZATOR/I
VOLONTIRANJA
Mira Anić

(potpis)

(potpis odgovorne osobe)

POTVRDA O KOMPETENCIJAMA STEČENIM KROZ VOLONTIRANJE

Ministarstvo socijalne politike i mlađih daje okvirni prijedlog sadržaja Potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje (članak 34.a Zakona o volonterstvu)

Volontiranje se promiče i prepoznaje kao aktivnost ili usluga od interesa Republike Hrvatske koja dovodi do poboljšanja kvalitete života, izgradnje socijalnog kapitala, osobnog razvoja, do aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te do razvoja humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva. Volontiranjem se doprinosi društvenom razvoju, građanskom sudjelovanju, socijalnoj koheziji i socijalnom uključivanju. Volontiranjem se stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit. Namjera je ove potvrde pružiti podršku volonterima u prepoznavanju njihovih kompetencija (što uključuje znanja i vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost) stečenih kroz volonterska iskustva, radi cijelovitog predstavljanja bilo kojoj trećoj strani na zahtjev volontera.

Sukladno Zakonu o volonterstvu:

Volontiranje je dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi.

V. OPĆI DIO

PODACI O ORGANIZATORU VOLONTIRANJA

PUNI NAZIV ORGANIZATORA VOLONTIRANJA:	Udruga za promicanje stvaralaštva ART STUDIO		
ADRESA:	Šijanska cesta 6, Pula		
OIB:	23004270820	REGISTARSKI BROJ:	18001785
DATUM I GODINA UPISA U MATIČNI REGISTAR:	15. veljače 2008.	REGISTRIRAN PRI:	Uredu državne uprave u Istarskoj županiji

TELEFON:	052/534 018	E-MAIL:	info@artstudio-pula.hr
KRATKI OPIS ORGANIZATORA VOLONTIRANJA (CILJEVI, AKTIVNOSTI...):	<p>Udruga Art studio osnovana je u veljači 2008. godine sa željom njezinih članova da potaknu slobodno, kreativno i kulturno izražavanje djece, mladeži, zaposlenih i nezaposlenih, umirovljenika, djece s teškoćama u razvoju te osoba s invaliditetom. Udruga obavlja djelatnosti koje se odnose na unaprjeđenje kvalitete življenja marginaliziranih skupina.</p> <p>Aktivnosti su usmjerene na socijalizaciju kroz međusobno druženje uz keramiku kao specifičnu vrstu umjetnosti. Time prestaje osjećaj izoliranosti i samoće. Kroz keramičke radionice osjetljive skupine uključuju se u zajednicu, a time, osim na njihovu psihičku stabilnost, indirektno se utječe na fizičku spremnost kroz jačanje motorike. Polaznici radionica i drugih aktivnosti stječu i nova znanja koja im mogu pomoći prilikom eventualnog zapošljavanja.</p>		

PODACI O VOLONTERU/KI	
IME I PREZIME VOLONTERA/KE:	Jadran Balenović
OIB:	88760044677
NAZIV/I PROJEKTA/PROGRAMA NA KOJIMA JE VOLONTIRAO/LA:	Volontiranje – prilika za nove kompetencije
NAZIV VOLONTERSKE POZICIJE:	Asistent na radionicama keramike
RAZDOBLJE VOLONTIRANJA:	23. studeni 2015. – 24. veljače 2016.
LOKACIJA PROVOĐENJA VOLONTERSkiH AKTIVNOSTI:	Art studio - Centar gradskih udruga Rojc i drugi javni prostori

VI. OPIS VOLONTERSKE POZICIJE (POSLOVI, ZADACI I ODGOVORNOSTI VOLONTERA/KE)

Poslovi i zadaci:

- asistiranje kod pripreme prostora, alata i materijala za keramičarsku radionicu,
- asistencija kod demonstriranja rada s glinom,
- valjanje prešom glinenih ploča,
- izvlačenje ekstruderom glinenih oblika,
- priprema glinenih radova za pečenje u keramičarskoj peći,
- asistiranje kod vađenja pečene keramike iz peći,
- pakiranje gotovih radova,
- pospremanje prostora, alata i materijala nakon završetka keramičarske radionice,
- pomoć kod otvaranja izložbe i podjela kataloga.

VII. NAZIV, VRSTA I TRAJANJE DODATNIH OSPOSOBLJAVANJA TIJEKOM VOLONTIRANJA

Volонтер je kao dio osposobljavanja za volontiranje prošao edukaciju za volontere/ke u sklopu projekta „Volontiranje – prilika za nove kompetencije“ – 9 dana, a edukaciju je provela Udruga SMART.

Uoči početka volonterskog rada u organizaciji upoznat je s radom organizacije kao i s načinom njezina djelovanja i funkciranja te s poslovima koji se od njega očekuju.

VIII. KOMPETENCIJE STEČENE VOLONTIRANJEM

Komunikacija na materinskom jeziku (ključne riječi za Komunikaciju na materinskom jeziku: primjereno izražavanje, misli, mišljenja i osjećaja; slušanje i govor; čitanje i pisanje; jasno izražavanje; razumijevanje tuđih ideja; izražavanje i tumačenje apstraktnih pojmljiva i sl.)

Poslovi koje je volonter obavljao kroz volontersku poziciju omogućili su mu da unaprijedi usmeno izražavanje kroz kontinuiranu komunikaciju s polaznicima radionica, razumijevanje tuđih ideja i tumačenje apstraktnih pojmljiva.

Komunikacija na stranim jezicima (ključne riječi za Komunikaciju na stranim jezicima: izražavanje na stranom jeziku u govoru i pismu; razumijevanje drugih koji govore/pišu na stranom jeziku; interkulturna komunikacija i razumijevanje i sl.)

/

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovju i tehnologiji (ključne riječi za Matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovju i tehnologiji: rješavanje svakodnevnih problema vezanih za projekte logičkim razmišljanjem i izvođenjem logičkih zaključaka; upotreba grafikona, modela i formula itd. u prezentacijama; izrada nacrta projektnog proračuna; korištenje tehničke opreme; izvođenje zaključaka zasnovanih na dokazima; propitivanje znanstvenih pojmljiva i ideja i sl.)

/

Digitalna kompetencija (ključne riječi za Digitalnu kompetenciju: korištenje novih medija; upotreba programa za tehničku opremu; komuniciranje i razmjena informacija kroz online komunikaciju i mreže; razvijanje kritičkog razmišljanja o informacijskoj tehnologiji i sl.)

/

Učiti kako učiti (ključne riječi za Učiti kako učiti: promišljanje o vlastitom stilu učenja; definiranje i ostvarivanje ciljeva učenja; pronalaženje, vrednovanje i procesuiranje novih informacija i znanja; upravljanje vlastitim vremenom u procesu učenja; traženje i korištenje pomoći u učenju; sposobnost korištenja novog znanja u praksi i sl.)

Stečena znanja na keramičkim radionicama, odnosno u izravnoj izradi keramičkih predmeta, volonter je primjenjivao prilikom asistiranja drugim polaznicima keramičke radionice te im prenosio stečena znanja.

Socijalna i građanska kompetencija (ključne riječi za Socijalnu i građansku kompetenciju: stvaranje novih društvenih kontakata i prijateljstava; suočavanje s novom situacijom vezanom za rad u organizaciji; po potrebi rješavanje sukoba; razumijevanje društvenog ponašanja i kodeksa iz drugačijeg okruženja; preuzimanje inicijative vezane za društvene i građanske teme; učinkovito i konstruktivno sudjelovanje u društvenom i poslovnom životu; sudjelovanje u građanskem životu; posvećenost aktivnom i gradanskom sudjelovanju; poznavanje institucija i politika važnih za demokratsko društvo)

Poslovi i zadatci koje je volonter obavljao u sklopu volonterske pozicije omogućili su mu da unaprijedi svoje socijalne kompetencije te da polaznike potiče na aktivno sudjelovanje. Ove je kompetencije razvio uspostavljanjem novih kontakata i prijateljstava s polaznicima radionica i njihovim voditeljima.

Volonter je vrlo brzo usvojio način rada i funkcioniranja u organizaciji i s voditeljima radionica. Polaznici su ga izuzetno rado i lako prihvatili. Pružao je pomoć polaznicima radionica s teškoćama u razvoju, ali je jednako tako bio nemametljiv u situacijama kada nije bilo potrebe za njegovom podrškom polaznicima.

Inicijativnost i poduzetnost (ključne riječi za Inicijativnost i poduzetnost: pretvaranje ideja u praksu; kreativnost i inovativnost; preuzimanje rizika radi postizanja kvalitete; sposobnost planiranja i upravljanja projektima; osviještenost o etičkim vrijednostima i dobrom upravljanju; umrežavanje i stvaranje kontakata i sl.)

Volonter je kroz volonterske aktivnosti razvio sposobnost motiviranja drugih, sposobnost pronalaska optimalnog rješenja i sposobnost rada u timu.

Kulturna svijest i izražavanje (ključne riječi za Kulturnu svijest i izražavanje: izražavanje ideja i osjećaja na kreativan način; korištenje umjetnosti, glazbe, književnosti ili medija; promišljanje

o vlastitom kulturnoškom porijeklu i o kulturnoškim razlikama; spremnost uključivanja u nove oblike kulturnih iskustava i sl.)

Poslovi i zadatci koje je volonter obavljao omogućili su mu da unaprijedi izražavanje i to kroz kontinuiranu komunikaciju s polaznicima radionica. Volonter je u sklopu volonterske pozicije podigao i razinu svoje kulturne svijesti kroz pomoć u osmišljavanju izložbe radova, davanjem sugestija prilikom postavljanja izložbe te tijekom programa otvorenja izložbe.

Ostalo (Tijekom aktivnosti volonter/ka može steći nekoliko vještina vrijednih da ih se spomene uz gore navedene ključne kompetencije. Ovdje imate mogućnost da ih opišete)

Volonter je tijekom aktivnosti bio vrlo strpljiv, dolazio je redovito i zadnji odlazio te općenito pokazao visoku razinu odgovornosti i predanosti poslovima i zadatcima koji su mu bili dodijeljeni. Svojim volonterskim angažmanom volonter je dao značajan doprinos uspješnom radu tima Art studija.

Datum i mjesto

13. travnja 2016., Pula

**VOLONTER/KA
VOLONTIRANJA**
Jadran Balenović

M.P.

**ORGANIZATOR/I
VOLONTIRANJA**
Igor Fabris

(potpis)

(potpis odgovorne osobe)

Svim volonterima, pa tako i onima koji se ne angažiraju u dugoročne volonterske programe i ne može im se izdati potvrda o kompetencijama, organizatori volontiranja obvezni su izdati pisani potvrdu o volonterskim aktivnostima. Zakonom o volonterstvu određen je minimum informacija koje potvrda o volontiranju treba sadržavati, dok organizatori volontiranja zadržavaju pravo na sam izgled potvrde. Informacije koje potvrda o volontiranju mora sadržavati su:

- osobni podatci o volonterki ili volonteru,
- podatci o vremenu volontiranja,
- podatci o edukaciji,
- kratak opis volonterskih aktivnosti te
- ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja.

Kao pisana potvrda može poslužiti i volonterska knjižica s obzirom na to da u sebi sadrži mogućnost bilježenja svih podataka propisanih Zakonom o volonterstvu.

I na kraju, volontiranje neće nužno dovesti do plaćenog posla, ali će osobu iz stanja neaktivnosti dovesti u stanje angažiranosti u zajednici i aktivnog traženja plaćenog posla, a po završetku volontiranja volonteri će:

- unaprijediti svoje sposobnosti i povećati prilike za mogućnosti bržeg zapošljavanja na tržištu rada;
- stići novo profesionalno iskustvo i nove reference;
- biti u mogućnosti prezentirati potencijalnom poslodavcu svoje radne i profesionalne vještine te koristi koje će imati njegova organizacija ili poduzeće od istih;
- imati unaprijeđen životopis s novim profesionalnim iskustvom.

“ Po mom mišljenju volontiranje je pomaganje drugima na bilo koji način i posvećivanje svog vremena za druge.

Bez obzira na to koliko smo svi različiti, svatko treba biti prihvaćen bez obzira na neki svoj nedostatak. Volontiranje u Mi centru omogućilo mi je da steknem kompetencije za administratora koje će mi kasnije koristiti za posao. Najviše me oduševila atmosfera kakva vlada u ustanovi jer su svi uvijek veseli i nasmijani.

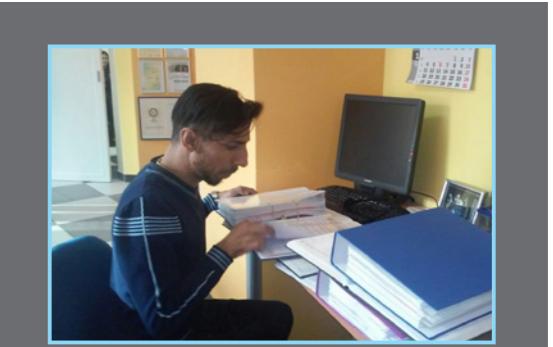
Imala sam priliku družiti se s njihovim korisnicima koji su izrazili zadovoljstvo uslugama koje im pruža ustanova, ali prije svega zadovoljni su opuštenom atmosferom kakva vlada na druženjima. Po mom mišljenju stekla sam vještine za administratora, što će u budućnosti raditi, ali prvenstveno jedno divno iskustvo koje mi je omogućilo da upoznam mnogo ljudi s različitim životnim pričama. ”

“ Emir je do sada, kaže, samo neformalno volontirao, ali nikada ovako službeno kada se zna što radi i tko je zadužen pomoći mu.

„Pomažem u obavljanju papirologije, kod plananja računa, odlazim na teren ka korisnicima, a nedavno sam bio angažiran u pripremi i provedbi tradicionalnog Simpozija distrofičara Hrvatske koji se održao u Puli. Udruga u kojoj volontiram je super, ispunjen sam i sretan što sam uvijek u pokretu“, rekao je Emir.

Dodao je kako mu skripte s edukacije još uvek dobro dodu jer ih povremeno kod kuće otvoriti i čita.

EMIR JAHOVIĆ
VOLONTER U DRUŠTVU
DISTROFIČARA ISTRE

Pojmovnik

INKLUZIJA

– proces uključivanja osoba iz društvenih skupina u riziku od socijalne isključenosti u aktivno i ravnopravno sudjelovanje u društvu.

INKLUZIVNO VOLONTIRANJE

– volonterske mogućnosti dostupne pripadnicima socijalno isključenih skupina s ciljem povećanja njihova uključivanja, aktivnog sudjelovanja u društvu i socijalnog osnaživanja.

KOORDINATOR VOLONTERA

– osoba koja koordinira volontere, uvodi ih u organizaciju i aktivnost u koju će biti uključeni, osigurava im uvjete za rad, prati njihov rad i daje im redovitu podršku. Zadužena je i za vođenje dokumentacije o volonterima i aktivnostima koje obavljaju.

KORISNIK

– fizička je ili pravna osoba koja prima usluge volontera.

MENADŽMENT VOLONTIRANJA

– proces planiranja volonterskog programa, uključivanja i praćenja volontera tijekom angažmana u organizaciji.

ORGANIZATORI VOLONTIRANJA

– organizacija koja organizira volontiranje i u svoj rad uključuje volontere, a volontiranje mogu organizirati udruge, zaklade i fondacije, ustanove i sve druge pravne osobe iz čijeg osnivačkog akta proizlazi da nisu osnovane s ciljem stjecanja dobiti (neprofitne pravne osobe).

VOLONTER

– fizička osoba koja volontira u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu, sukladno važećim nacionalnim i međunarodnim propisima, ako drugčije nije uređeno Zakonom o volonterstvu.

VOLONTIRANJE

– dobровoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za zajedničku dobrobit, a obavljaju ih osobe na način predviđen Zakonom o volonterstvu bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje.

ZAJEDNICA

– za potrebe ovoga teksta određena skupina ljudi koju povezuje neko zajedničko obilježje, bilo zemljopisno područje na kojem žive, pripadnost nekoj skupini i sl. To može biti: vjerska zajednica, gradska četvrt, školska zajednica i sl.

Popis korištene literature

1. Ćulum, B., Forčić, G., Šehić Relić, L.: Kako ih pronaći? Kako ih zadržati? – smjernice za rad s volonterima, Udruga za razvoj civilnog društva SMART, Rijeka, 2007.
2. Prgić Znika, J., Kordić, I., Jedud Borić, I.: Menadžment volontera – priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa, Volonterski centar Zagreb, Zagreb, 2015.
3. Volonterski centar Osijek i partneri: Inkluzivno volontiranje – preporuke koordinatorima volontera za razvoj inkluzivnih volonterskih programa, Volonterski centar Osijek, Osijek, 2015.
4. Volunteer Scotland: Creating an inclusive volunteering environment, Volunteer Scotland, Škotska, 2013.
5. UNITE, State Government Victoria: Volunteer manual „Taking that extra step“ – starting, growing and maintaining an inclusive volunteer program, Melbourne, 2011.
6. Udruga za razvoj civilnog društva SMART: Volontiranjem do svog mesta u društvu i korak bliže zaposlenju, Udruga za razvoj civilnog društva SMART, Rijeka, 2011.
7. Buković, N., Kamenko, J., Pekica, P., Šehić Relić, L., Travar, M.: Neudoban položaj – priručnik za suzbijanje diskriminacije mladih na tržištu rada, Mreža mladih Hrvatske, Zagreb, 2013.
8. Europski volonterski centar (CEV): Manifest za volonterstvo u EU, CEV, Bruxelles, 2006.
9. Zakon o volonterstvu, NN 58/07, 22/13
10. Etički kodeks volontera, NN 55/08
11. Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva 2012.-2016., Zagreb, 2012.
12. UN Volunteers: Izvješće o stanju volonterstva u svijetu, UN Volunteers, 2011.
13. www.volontiram.info
14. www.vcos.hr

ISBN 978-953-56-7731-4

A standard one-dimensional barcode representing the ISBN number 978-953-56-7731-4.

9 789535 677314